

**DACIA / DACOROMÂNIA LUI REGALIAN
(STATUL INDEPENDENT AL DACIEI / DACOROMÂNIEI, 258 – 268 /
270, ÎNTEMEIAT DE REGALIAN, STRĂNEPOTUL REGELUI-EROU
DECEBAL)**

ROMANIZAREA CA „REVENIRE LA MATCĂ“ A PELASGO-THRACO-DACISMULUI. Extinderea Imperiului Roman peste Marea Adriatică / Ionică, în Peninsula Balcanică, între Alpii Orientali / Norici, Carpații Nordici și Nipru / Marea Neagră, începând din orizontul anului 230 î. H. / î. e. n. până dincoace de orizontul anului 106 d. H. / e. n., „a stopat elenizarea / grecizarea“ sudului Pelasgo-Thraco-Daciei și a declanșat procesul de „romanizare“ (proces încheiat deja între orizonturile anilor 150 și 250 d. H.), proces ce trebuie înțeles ca o **„revenire la matcă“ a pelasgo-thraco-dacismului ca dacoromânitate, ca mulțime de Vlahii / Valahii, sau Romanii / Români, corespunzând vechilor „țări de râuri / munți“ – fostele provincii monoteist-zalmoxiene din administrația religios-militară a Cogaionului / Sarmizegetusei** –, mai mari sau mai mici, ca o **„deschidere“ / „trecere“ de la civilizația arhetipală pelasgo-daco-thracică la „europenitatea“ / „modernitatea“ civilizației interferențiale romanic-imperiale, de la „oralitatea cultă“ a Zalmoxianismului la „Creștinismul Cosmic“ și la „școala romanității / latinității“,** dar și ca o **„altoire“ / „primenire“ („influență“ / „înrâurire“) latină în plan lingvistic** – mai ales în puternica sferă a armatei, în administrație și în școlile din aria urbană – facilitată de **fondul comun pelasgo-daco-thracic-latin de radicali lexicali**, de înrudirea dintre sacra limbă latină a Imperiului Roman și sacra limbă pelasgo-daco-thracică a Zalmoxianismului, devenită dincoace de orizontul anului 250 d. H. **dacoromâna (valaha) arhaică; romanizarea** a dat nouă înfățișare în fața lumii, desigur, celui mai vechi popor din Europa, a făurit **chipul dacoromânesc / vlahic**, de dincoace de orizontul anului 250 d. H., al poporului Pelasgo-Daco-Thracilor devenit poporul Dacoromânilor / Vlahilor, în întreaga arie a Pelasgo-Daco-Thraciei, arie devenită Dacoromânia – Marea Valahie, prin „istorii evmezice / moderne“, «La Grande Blaquie». Între marile personalități care au observat veridic fenomenul / procesul, se află și G. Călinescu: «Invasia romană, căci invazie a fost oricât am colora-o, ne-a lăsat o limbă nouă și mult sânge din acele părți ale Imperiului care nu ne erau propriu-zis străine. Traian însuși era un iberic. Prin penetrația romană nu s-a născut un popor nou ci un popor foarte vechi s-a modificat prin înrâurirea altuia mai nou.» (CIIr, 14).

Spațiul Pelasgo-Daco-Thraciei dintre orizonturile anilor 230 î. H. / î. e. n. și 150 / 250 d. H., aflat sub pecetea stilistică a Zalmoxianismului, prima religie monoteistă din istoria spiritualității universale, a fost spațiul-matcă al poporului Valahilor / Dacoromânilor, s-a constituit în vatra Dacoromânității / Dacoromâniei.

LIMITA DE EST A SPAȚIULUI PELASGO-DACO-THRACIC, A DACIEI ZALMOXIANISMULUI, ÎNTRE ORIZONTURILE ANILOR 230 Î. H. ȘI 150 / 250 D. H. După informațiile transmise de la Herodot (*Istorie*, IV, 17 sqq.), Ephoros ș. a., **limita estică veridică a spațiului pelasgo-daco-thracic** a format-o fluviul

Nipru / Boristene (Borysthenes < din pelasgo-daco-thracul / dacoromânescul **boristena / boriștean**, “care borăște, varsă, inundă”) și țărmul nordic, nord-vestic, vestic, sud-vestic și sudic al Mării Getice / Negre (Pontul Euxin), de la Marea Masageților / Azov și Crimeea (Chersonesul Thracic / Tauric), inclusiv, până la Golful Sinop(e). Nu luăm în considerație și spațiul pelasgo-daco-thracic al Masageției¹, dintre Nipru și Volga, dintre Marea Getică / Neagră și Marea Caspică, până la fluviul Araxes / Aras, “țară de râuri / munți” subordonată Cogaionului / Sarmizegetusei; este vorba despre Masagaetia / Masageția din vremea înțeleptei regine thraco-daco-getice, Tomyria / Tomyris, cea care – în anul 529 î. H. – în fruntea puternicei armate a “țării de râuri / munți” respective, a anihilat armata împăratului persan Cyrus, ce invadase Masageția, însuși Cyrus pierind pe pământurile masagete, în cumplita bătălie de la nordul fluviului Araxes / Aras (cf. Herodot, **Istorie**, I, 214 / Hlst, I, 115); între orizonturile anilor 230 î. H. și 150 / 250 d. H., spațiul Masageției era deja un “creuzet thraco-scitogotic”.

“Primii locuitori” de la „portul Borystheniților“, Olbia (azi, la sud-vest de orașul ucrainean Nicolaev, lângă satul Porutino, către gura fluviului Nipru), erau Callipizii / Carpizii – Thraco-Daci / Geți estici – atestați și de contemporanul lui Herodot, Hellanicos, și de contemporanul lui Platon, Eudoxius (cf. Hlst, I, 503). În vecinătatea Hylaiei Thraco-Daco-Geților-Callipizi / Carpizi sălășluiau Thraco-Daco-Geții-Alazoni, înrădăcinați bine în valea fluviului Boristene / Nipru, de vreme ce se dovedesc buni agricultori: «Alazonii și Callipizii (...) seamănă și se hrănesc cu cereale, precum și cu ceapă, usturoi, linte și mei» (Hlst, I, 317); tot Thraco-Daco-Geți sunt și «robii Sciților», așa-ziii “Sciți-Plugari / Agricultori”, aflați tot pe Valea Niprului, «mai sus de Alazoni», «cale de trei zile», până la Pripet / Panticapes, și – potrivit recentelor descoperiri arheologice («legați de grupul podolic de tumuli» – Hlst, I, 503) – în Podișul Volino-Podolic, unde cultivau grâul, atât pentru ei, cât și pentru exploatareii lor, Sciții Nomazi / “Regali”, rămânându-le grâu și pentru a-l vinde Elenilor / “Grecilor”. Dincolo de Pripet / Panticapes și la răsărit de Boristene / Nipru, se situau neamuri “amestecate”, thraco-daco-getice / scitice, ori masagete, sarmatice etc.: Neurii, Androfagii, Melanhlenii, Gelonii, Budinii ș. a; lângă aceste neamuri pelasgo-daco-thracice, Sciții Nomazi / “Regali” «nici nu seamănă, nici nu ară». Arealul Sciților Nomazi / “Regali” se întindea «spre răsărit, cale de paisprezece zile»; ajungea «spre miazăzi până la Taurida»; Taurida era numele Crimeii, atunci stăpânită de Thraco-Daco-Geții-Tauri, închinători la Sora Soarelui, Co-Utya / Cotys, din panteonul Pelasgo-Daco-Thraciei arhaice, urmașii acestora fiind azi în jur de 12.000 de crimeici Dacoromâni-Moldoveni (prin “istorii” s-au mai numit și “Chersoni”, “Masageți”, “Goți mici” etc.); “scitic” era țărmul Lacului Meotic până la «târgul numit Cremnoi» (azi, Taganrog); «câteva triburi de-ale lor ating fluviul Tanais» (Don), după cum ne încredințează tot Herodot (Hlst. I, 318). **Între orizonturile anilor 230 î. H. și 150 / 250 d. H.**, această limită a spațiului pelasgo-daco-thracic, a Daciei Zalmoxianismului, devenită limită a spațiului vlahic / dacoromânesc, nu suferise modificări esențiale. În arealul Sciților de la est de Nipru și de la Marea Masageților / Azov, între populațiile preponderent pelasgo-daco-thracice, și în Crimeea pelasgo-daco-thracico-taurică, în primele

două secole ale erei noastre, în înțelegere cu Carpodacii / Carpovlahii, ce-și doreau “vecini de nădejde” la răsărit, “în calea tuturor migrațiilor”, se stabiliseră Goții. Pe la anul 250 d. H., Crimeea și zona de la est de Borystene / Nipru până la Marea Masagetă / Azov alcătuiau “Gothia / Goția”, o arie cu amestecuri de autohtoni Pelasgo-Thraco-Daci / Geți și triburi gotice (vizigote, ostrogote), sarmatice etc.

LIMITA DE NORD A SPAȚIULUI PELASGO-DACO-THRACIC, A DACIEI ZALMOXIANISMULUI, ÎNTRE ORIZONTURILE ANILOR 230 Î. H. ȘI 150 / 250

D. H. Granița nordică a spațiului Pelasgo-Daco-Thraciei, retrasă de la Marea Baltică, pornea – între orizonturile anilor 230 î. H. și 150 / 250 d. H. – de la Niprul de Sus (Ucraina) către izvoarele Pripetului, peste Vistula, peste Oder și Elba, până la Pădurea Hercinică (azi Schwarzwald / Baden-Württemberg, Germania), la izvoarele Dunării – sacrul fluviu al celor cu știința de a se face nemuritori, Dacii / Geții. Strabon, în **Geografia** (VII, 1, 3), subliniază că Thraco-Dacii / Geții au ca vecini la nord / nord-vest, în Pădurea Hercinică și în afara acesteia, Suebii (populații germanice); «partea de miazăzi a Germaniei, de dincolo de Elba – ne încredințează tot Strabon (*op. cit.*, VII, 3, 1) – este – cel puțin acolo unde se învecinează cu fluviul (Dunărea / Istru) – în stăpânirea Suebilor; urmează teritoriul Dacilor / Geților, la început îngust, mărginit la sud cu Dunărea, în partea opusă cu munții Pădurii Hercinice, cuprinzând și din munți o parte; apoi se lărgeste și se întinde spre nord până la Tirageți...» (Fontes, I, 225). Și Pliniu cel Bătrân, în **Istoria naturală** (VI, 33 / 39, 219) certifică respectiva graniță nordică a Pelasgo-Daco-Thraciei, a Daciei Zalmoxianismului, coincizând cu “segmentul al doilea”; vorbind despre Europa “nordică a paralelei a șaptea, începând de la celălalt țărm al Mării Caspice” până la Oceanul Atlantic, Pliniu cel Bătrân evidențiază: «cercetătorii cei mai exacti dintre cei noi au împărțit restul pământului în trei segmente: unul care pornește de la Tanais / Don, trece peste Lacul Meotic și peste Sarmați până la Boristene / Nipru»; **al doilea segment «cuprinde pe Daci»** și al treilea cuprinde «o parte a Germaniei, Galiile și țărmurile Oceanului» (Fontes, I, 407). Pe la mijlocul secolului doilea al erei noastre, Ptolemeu, în **Îndreptarul geografic** (II, III), relevă între altele și longitudinea / latitudinea unor așezări de la granița de nord a Pelasgo-Daco-Thraciei, devenită deja în acest orizont temporal, «peste 75 la sută» Dacoromânia: **Susudava** (“dava de sus”, “cetatea sacră, de sus, a Soarelui-Moș / Salmos-Zalmas-Zalmoxis”; «38°30' / 53°50'»), pe Oder, **Setidava** («44° / 53°30'»), sau **Selidava**, în Polonia de azi, **Singone** («41°30' / 48°15'»), în Slovacia de azi, **Clepidava** – azi, Kiev, capitala Ucrainei – etc. (cf. Fontes, I, 537 sq.). **Între orizonturile anilor 230 î. H. și 250 d. H. / e. n.**, limita de nord a spațiului pelasgo-daco-thracic, a Daciei Zalmoxianismului, devenită limită a spațiului vlahic / dacoromânesc, nu suferise vreo modificare esențială.

LIMITA DE VEST / SUD-VEST A SPAȚIULUI PELASGO-DACO-THRACIC, A DACIEI ZALMOXIANISMULUI, ÎNTRE ORIZONTURILE ANILOR 230 Î. H. ȘI 150 / 250

D. H. De la Pădurea Hercinică, limita vestică a spațiului pelasgo-daco-thracic trecea prin Alpii Răsăriteni, ocolind Noricum (provincie cu amestec de populații pelasgo-daco-thracice și teurisc-celto-germanice etc.) și apoi coborând la Aquileea (azi, Terzo d'Aquileia – Italia), în Golful Venețienilor / Eneților (cf.

Herodot, *Istoriei*, V, 9). De aici, limita vestică / sud-vestică a spațiului pelasgo-daco-thracic urmărea țărmul Mării Adriatice, întreg țărmul de vest al Peninsulei Balcanice, până în Creta. Populațiile / neamurile illyro-pelasgo-daco-thracice de la Marea Adriatică, din «ținuturile ilirice», potrivit informațiilor **Geografiei** (VII, 5, 1 sq.) lui Strabon, atingeau «Dunărea și Alpii, dintre Italia și Germania»; populațiile pelasgo-daco-thracice / illyrice «încep de la acel lac» – este vorba despre lacul Constance – «alături de care locuiesc Vindelicii, Reții și Helveții»; (...) «amintitul teritoriu (alpino-panonic / illyric), Dacii l-au prefăcut într-un pustiu, în urma războiului în care i-au biruit pe Boi și pe Taurisci – seminiții celtice de sub stăpânirea lui Critasiros; Dacii pretind că ținutul acesta ar fi al lor, cu toate că este despărțit de ei prin râul Parisos – care vine din munți și se varsă în Istru / Dunăre» (Parisos = Paar, azi, în Germania); «(...) dar pe cei dintâi (triburile Boilor) i-au nimicit Dacii» (thracio-panonici / illyrici, sub conducerea lui Burebista, în anul 60 î. H.), «pe câtă vreme cu aceștia din urmă» (Tauriscii “fixați” de Burebista în Noricum), «adeseori au făcut alianță» (Fontes, I, 245). Puțin mai târziu, în *De bello civili* (I, 18, 5), se menționează că «au venit la Cezar (...) și 300 de călăreți trimiși de regele Noricului». Pelasgo-Daco-Thracii Illyri și Pannoni aflați în conflict cu Boii / Tauriscii, despre care relatează Strabon, nu erau decât urmașii Pelasgo-Daco-Thracilor-Sigyni despre care informează mai întâi Herodot, în *Istoriei* (V, 9); fruntariile Sigyniei, “țara lor de râuri / munți”, subordonată Cogaionului / Sarmizegetusei, cuprindeau Munții Banatului și ai Olteniei, Munții Dinarici, teritoriul de la Dunărea de Mijloc și Sava, până la țărmul Mării Adriatice dintre Scodra și Golful Venețienilor; Herodot certifică pentru secolul al V-lea î. H. că «hotarele (Sigyni)lor se întind până în apropierea Eneșilor de la Adriatică» (Hlst, II, 31); și acești Thracio-Daci-Sigyni erau vestiți extractori / prelucrători de metale, producători de arme / lănci; occidentalii europeni, «Ligurii, care locuiesc în părțile de sus, deasupra Massaliei / Marsiliei, dau numele de Sigyni negustorilor cu bucata, iar Ciprioții numesc așa lăncile» (– *ibid.* ; respectivele lănci, **sigynele / sighinele** sau **sighincile**, bineînțeles, purtând prin istorii numele producătorilor, Sigynii Daciei de Vest, au o formă specială de “baston de fier cu lance-peniță în vârf”, fiind folosite și azi, cu același semnificat / semnificat, de Dacoromâni din Balta Ialomitei / Balta Brăilei, îndeosebi de cei de la Giurgeni-Vadu Oii). Pelasgo-daco-thracice erau arile Macedoniei, Epirului, Tesaliei; aria Peloponezului era încă mixtă, pelasgo-thracio-elenă / greacă (Achaea / Ellada); chiar Herodot (*Istoriei*, II, 56) subliniază în acest sens: «(...) Elada – ținut care mai înainte vreme se numea Pelasgia...» (Hlst, I, 158). **Între orizonturile anilor 230 î. H. și 250 d. H.**, această limită a spațiului pelasgo-daco-thracic, a Daciei Zalmoxianismului, devenită limită a spațiului vlahic / dacoromânesc, nu suferise vreo modificare esențială.

LIMITA DE SUD / SUD-EST A SPAȚIULUI PELASGO-DACO-THRACIC, A DACIEI ZALMOXIANISMULUI, ÎNTRE ANII 230 Î. H. ȘI 150 / 250 D. H. Între orizonturile anilor 800 și 500 î. H., în urma expansiunii helene, în urma breșelor produse în masa Pelasgo-Daco-Thracilor de procesul “grecizării” și, îndeosebi, în vremea extinderii Imperiului Persan, limita sudică / sud-estică a spațiului pelasgo-daco-thracic s-a retras din Anatolia tot mai mult spre Marea Marmara și

Marea Tracică / Egee. Împotriva expansiunii elene / grecești în bazinul Mării Egee / Mediterane, în bazinul vestic, nord-vestic și nordic al Mării Getice / Negre, împotriva “grecizării” sudului Pelasgo-Daco-Thraciei, împotriva cuceririlor și amenințărilor Imperiului Persan, Cogaionul / Sarmizegetusa a răspuns prin acei cavaleri salmoșieni, cavaleri ai lui So-Ares, deveniți străluciți regi (“de arme”, subordonați, într-o mai mare sau mai mică măsură Cogaionului / Sarmizegetusei) în “țările de râuri / munți” ale Pelasgo-Daco-Thraciei, ale Daciei Zalmoxianismului de Sud / Est, mai precis, în Pelasgo-Daco-Thraco-**Edonia** (lui Getas), în Pelasgo-Daco-Thraco-**Bisalt-Crestona** (sub “cumplitul / crudul” rege zalmoxian al Rodopilor, care l-a respins pe împăratul Xerxes – cf. H1st, II, 337), în Pelasgo-Daco-Thraco-**Macedonia** (sub regii: Amintă / Amintas, Alexandru, Filip, Filip al II-lea, cel căsătorit – în 339 î. H. – cu Meda, fiica regelui “de arme”, Cotilă / Kothelas, Alexandru cel Mare, Seuță / Seuthes al III-lea, Lisimac / Lysimah ș. a.), în Pelasgo-Daco-Thraco-**Odrisia** (sub regii: Teres, Sitalche / Sitalkes, Seuță / Seuthes I, Medoc / Medokos, Seuță / Seuthes al II-lea, Hebry-Salmoș / Hebryzalmos, “Soarele-Moș / Zalmoxis al Hebrului / Mariței”, Cotyu / Cotys I ș. a.), în Pelasgo-Daco-Thraco-**Scitia** (sub regii Ariapida / Ariapitha – transliterat de Herodot în **Ariapeithes**, provenind din cuvântul pelasgo-daco-thrac **ariapa / hariapa**, din care a rezultat dacoromânescul **arap / harap, negru** + suf. **-ida / -itha > -ită** – a cărei soție, Opia / Opoia, era fiica regelui Teres al Daco-Thraco-Odrisiei –, Schilă / Skyles – < **ski-** “spin” + suf. aug. pelasgo-daco-thracic / vlahic **-ila / -ilă** – ș. a.), în Pelasgo-Daco-Thraco-**Gaetia / Geția** (sub regii “de arme”: Dromichaida, Dromichaita / Dromichaites, sau Doru / Dorus-Michaita, ca în **Istoriile** lui Orosius – cf. Fontes, II, 193 – < daco-pelasgul **drom**, “drum”, sau **dor** + daco-pelasgul **gai**, “gaie / vultur” + suf. **-ita / -ită**; numele înțeleptului rege pelasgo-thraco-dac / get însemnând “drumul / dorul Găii Mici, al Vulturului” –, Salmodiessic / Zalmodegikos – < din daco-pelasgul **Salmos-** “Soare-Moș” / “Zalmas-Zalmoxis” + **-diesse-** “deget” + suf. **-ic** , “degetul lui Zalmoxis” ș. a.) etc. **În orizontul anului 230 î. H.**, populațiile pelasgo-daco-thracice din anatolienele “țări de râuri / munți”: Mysia, Lydia, Caria, Licia, Pamphilia, Lycaonia, Cilicia și din multe insule ale Arhipelagului Thracic / Egeean erau peste 80 la sută “elenizate / grecizate”; Pelasgo-Daco-Thraco-**Phrigia**, Thraco-**Bithinia** erau “semihelenizate / grecizate”; “helenizarea / grecizarea” cuprinsese și “elitele” Pelasgo-Daco-Thraco-**Epirului**, Pelasgo-Daco-Thraco-**Tessaliei**, dar și o considerabilă parte din “elitele” Pelasgo-Daco-Thraco-**Macedoniei** și Pelasgo-Daco-Thraco-**Buzantionului / Byzantionului**, “țară de râuri / munți”, cunoscută mai târziu, sub numele de **Thracia** “propriuzisă”. În acest orizont temporal, limita de sud / sud-est a spațiului pelasgo-daco-thracic se mutase din Asia Mică în Europa, de la Marea Getică / Neagră a Bosforului / Byzantionului, trecând peste Marmara și Marea Tracică, înaintând pe la sud de Golful Volos / Valah și pe la nord de Insula Eubeea / Evvoia, spre a traversa pe la nordul Peninsulei Atica, pe la sudul Munților Pind, prin sudul Pelasgo-Daco-Thraco-Tesaliei și Pelasgo-Daco-Thraco-Epirului, până la Golful Patrai, de la Marea Ionică / Mediterană.

„ROMANIZAREA“ TREPTATĂ A SPAȚIULUI PELASGO-THRACO-DACIC, SAU INTEGRAREA ÎN ETAPE A DACIEI ZALMOXIANISMULUI ÎN

IMPERIUL ROMAN, ÎNTRE ORIZONTURILE ANILOR 230 Î. H. ȘI 106 / 250 D. H.

În primăvara anului 229 î. H., a trecut sub “tutela” Romei prima provincie din Dacia Zalmoxianismului: «țara de râuri / munți» a Pelasgo-Daco-Thracilor-Sigyni (Ardieii-Dalmației, Partinii-Epidamnosului și Atintanii-Epirului de Nord – ai căror urmași sunt azi și “[ântării-aromâni]” de sub sceptrul “regelui de arme”, Agron, avându-și reședința la Scodra (azi, Shkoder, în nordul Albaniei), care “vămuia” (cu o “armată de corsari / pirați”) întregul comerț din Marea Adriatică / Ionică. Th. Mommsen, în *Istoria romană*, notează în acest sens: «(...) stăpânii de la Scodra au unit populațiile ilirice din Dalmația, Muntenegru și actuala Albanie de nord în vederea unor expediții de piraterie comune, în stil mare, cu flotile întregi formate din velierele lor rapide cu două punți, renumitele “corăbii liburne”; Ilirii pelasgo-daco-thraci purtau război împotriva oricui pe mare și pe țarm. Coloniile grecești din aceste ținuturi, orașele insulare Issa (Lissa) și Pharos (Lesina), importantele porturi continentale de la Epidamnos (Durazzo) și Apollonia (la nord de Avlone, pe râul Aooș) au suferit cel mai mult, fiind asediate deseori de către barbari; (...) flota de corsari a reușit, în fine, să ocupe și bogata și importanta insulă Corcyra (Corfu). Plângerile marinarilor italici, cererile de ajutor ale vechilor aliați ai Romei, Apolloniații, rugămintele fierbinți ale Issenilor asediați au determinat, în sfârșit, senatul să trimită cel puțin soli la Scodra. Frații Gaius și Lucius Coruncanius s-au înfățișat în fața regelui Agron pentru a-i cere încetarea prădăciunilor. Regele a răspuns că, după dreptul public al Ilirilor pelasgo-daco-thraci, pirateria este un meșteșug legal și că guvernul nu are competența să se opună pirateriei particulare. La acestea Lucius Coruncanius a răspuns că Roma se va preocupa de ameliorarea dreptului public al Ilirilor pelasgo-daco-thraci. Din cauza acestei replici, într-adevăr, nu prea diplomatică, unul dintre soli a fost ucis pe drumul de întoarcere în patrie, după cum afirmă Romanii, la porunca regelui, iar extrădarea ucigașilor a fost refuzată. Senatul nu mai putea să aleagă. O dată cu venirea primăverii anului 525 (229), în fața Apolloniei și-a făcut apariția o flotă formată din 200 de vase de linie, purtând la bord o armată de debarcare. Bărcile corsarilor s-au răspândit în toate direcțiile în fața flotei, iar armata a asaltat toate cuiburile de pirați; regina Teuta, care guverna în locul fiului său minor, Pinu / Pinnes, după moartea soțului ei Agron, a trebuit să accepte condițiile dictate de Roma, fiind asediată în ultimul ei loc de refugiu. Tiranii de la Scodra au trebuit să se limiteze atât în nord cât și în sud la teritoriul lor originar restrâns...». Teuta s-a lăsat “convinsă” de consulii romani, Fulvius Centumalus și L. Postumius Albinus, să intre sub “protecția” Romei; se realiza astfel “primul cap de pod” al Romei peste Marea Adriatică. La scurt timp, în anul 219 î. H., Roma a reușit să-și anexeze toată coasta Mării Adriatice a Pelasgo-Daco-Thracilor-Sigyni, sau Dalmația / Illyria. În anul 118 î. H., o armată imperial-romană, sub comanda lui Lucius Caecilius Mettelus, a reușit să facă o breșă în Dacia de Vest, pe valea râului Sava / Savus, și chiar să țină sub control respectivul teritoriu de la nordul Munților Dinarici; însă ținutul Daco-Thracilor-Sigyni, cu întregul lanț muntos al Dinaricilor, rămăsese tot în administrația / libertatea Cogaionului / Sarmizegetusei. Prin romanizarea populațiilor autohtone de Pelasgo-Daco-Thraci-Sigyni, prin fuziunea elementului lingvistic pelasgo-daco-thracic-sigynian cu cel roman / latin, începând dintre orizonturile anilor

230 / 229 și 219 î. H., s-au ivit în “istorii” Vlahii / Dacoromânii “de dinaintea lui Iisus Hristos”. Urmașii acestor primi Valahi / Dacoromâni sunt astăzi Istroromânii (adică Dacoromânii / Românii din Istria, pe cale de asimilare totală în Slovenia, Croația, Bosnia și Herțegovina, Muntenegru, sau “fosta Iugoslavie”).

După trei războaie (I – 215 / 205 î. H.; II – 200 / 197 î. H.; III – 171 / 168 î. H. / î. e. n.), Pelasgo-Daco-Thracii, monoteiști-salmoșieni, ori politeiști, mai mult ori mai puțin “elenizați / grecizați”, din strălucita Macedonia antică au fost înfrânți și supuși Romei. După răscoala din 149 / 148 î. H., Macedonia a fost transformată în provincie romană; procesul de romanizare s-a extins și în această arie; urmașii Vlahilor / Dacoromânilor de aici sunt astăzi Macedoromânii (adică Românii / Valahii din Macedonia antică) / Aromânii din Albania, nordul Greciei, sud-vestul Bulgariei, Macedonia, sudul Serbiei.

Pornind de la arhaic-etnică înrudire cu Pelasgo-Daco-Thracii, Romanii au dus o politică subtilă; au anexat mai întâi la Imperiul Roman acele teritorii în care erau amestecuri de populații pelasgo-daco-thracice (politeiste) cu populații migratoare – mai vechi ori mai recente –, de Eleni / Greci, Celți, Marcomani, Syrieni ș. a., speculându-se și aspectul religios (faptul că teritoriile pelasgo-thracice respective nu erau sub pecetea Zalmoxianismului). Astfel Romanii s-au înstăpânit în Bitinia, în Pont etc. (Bitinia a devenit provincie senatorială de rang consular în anul 74 î. H.; în Pont au pus stăpânire începând din anul 74 î. H.).

În vremea regelui / “împăratului” Burebista (82 – 44 î. H.), statul zalmoxian al Daciei se întindea – în vest – de la Alpii Norici / Răsăriteni și izvoarele Dunării, la țărmul vestic / nord-vestic al Mării Negre – dintre Byzantion și Odesa / Olbia, și la Nipru, în est, de la Carpații Nordici, Oderul / Vistula de Mijloc, Pripet și Podișul Podoliei – în nord –, până la Marea Thracică și până la hotarele cu Imperiul Roman din Macedonia și Dalmatia (devenite din pelasgo-daco-thracice “țări de râuri / munți”, provincii romane). După asasinarea lui Burebista (44 î. H.), marile provincii („țările de râuri / munți”) ale Daciei s-au îndepărtat / rupt de Cogaion / Sarmizegetusa sub patru / cinci “regi” / “regișori” (“de arme”), fiind treptat cucerite și integrate Imperiului Roman până în anul 106 d. H. / e. n.

Dacia de Vest s-a integrat în Imperiul Roman, mai întâi ca provincia **Dalmația**, ori provincia **Pannonia**, apoi **Illyricum** etc., de prin anul 14 î. e. n., sub împăratul Augustus (este vorba despre teritoriile pelasgo-daco-thracice / dacoromânești-arhaice, sau vlahice, aparținând azi Sloveniei, Croației, Bosniei / Herțegovinei, Muntenegrului, Serbiei, Ungariei, Austriei, Cehiei).

Dacia de Sud (de la Dunărea de Mijloc și de Jos) s-a transformat în provinciile Imperiului Roman, **Moesia Superior** și **Moesia Inferior**, începând tot din vremea împărățirii lui Augustus, din anii 29 / 28 î. H. (dar provincie imperial-romană, Moesia a fost abia din anul 45 / 46 d. H. – azi aceste teritorii dacogetice / vlahice, dacoromânești, aparțin Serbiei, Bulgariei, Ucrainei).

Thracia, provincia dintre Munții Hemus / Balcani (adică Munții Blachilor / Dacoromânilor), Marea Getică / Neagră, Marea de Marmara și Marea Thracică / Egee, învecinată la vest cu Macedonia (deja provincie romană), a cunoscut statutul clientelariității față de Roma (provincie romană a devenit tardiv, din anul 45 / 46 d. H.). Din romanizarea Pelasgo-Daco-Thracilor din această provincie / “țară de râuri / munți” au rezultat Vlahii / Dacoromânii, cei ce – peste aproape

patru secole – sub împăratul lor, Constantin cel Mare, au întemeiat o nouă capitală a Imperiului Roman, Byzantion (de la dacogeticul **budia** / drom. „**buză**“ – cu sensul metaforic de “buzele Mării Megre”). Mai târziu, după moartea împăratului dacoromân întemeietor, Constantin cel Mare, capitala a primit numele de Constantinusa / Constantinopol. Dacoromânii (“Byzantinii”) din Thracia au făcut să strălucească imperialul Constantinusa (Constantinopol / Creștinopol), sub conducerea celor 42 de împărați de neam valah / dacoromânesc ridicați în tronurile Imperiului Roman (Imperiilor Romane), de la Aurelian (270) la Focas (610). Capitala Ortodoxiei, Constantinusa / Constantinopol (“elenizându-se” după anul 610, de când s-au instalat în tron împărați greci ori de altă nație), se vede “turcizată” în zilele noastre cu numele de Istanbul – căci Grecii, preluând puterea imperial-romană-răsăriteană, “au vândut-o” Turcilor în urmă cu mai bine de o jumătate de mileniu. Urmașii acestor Valahi / Dacoromâni ai Thraciei – aproape “asimilați” de Greci, de Turci și de Bulgari – sunt cunoscuți azi ca Meglenoromâni (adică Dacoromânii / Românii, Vlahii din Meglen–Grecia).

Dacia Nord-Dunăreană, sau Statul Independent al Daciei lui Decebal, întinzându-se (numai pe aproximativ 40 la sută din Dacia lui Burebista) de la Dunărea de Mijloc (din dreptul localității **Budama / Budes** – Budapesta de azi) și pădurea Hercinică, până la Nipru și Marea Getică / Neagră, de la Vistula Superioară și Pripet, până la Dunărea de Jos (peste România de azi, peste Basarabia / Rep. Moldova, peste Ucraina de Vest, peste Slovacia și Ungaria de Est, de pe hărțile contemporane), a fost cucerită numai parțial – Banatul, Oltenia, Ardealul / Transilvania –, parte transformată în provincia **Dacia** a Imperiului Roman din august 106 d. H., în vremea împăratului Traian (în ceea ce privește **romanizarea** teritoriilor “estice” / “nord-estice” ale Dacilor “liberi”, aceasta s-a petrecut în vremea urmașilor lui Traian / Decebal, îndeosebi, în vremea împărăției lui Constantin cel Mare).

Din orizontul anului 230 î. H. și până în orizontul anului 250 d. H., după aproape o jumătate de mileniu de **romanizare**, întregul spațiu al Pelasgo-Daco-Thraciei, evidențiindu-se inconfundabil în statul Daciei Zalmoxianismului, a devenit spațiu al Dacoromânității, cel mai mare popor al Europei, poporul Pelasgo-Daco-Thracilor reînfrățându-se sub “noul chip” al marelui popor al Vlahilor / Dacoromânilor. **Limba pelasgo-daco-thracică**, în care s-au re-altoit elementele limbii latine, a devenit **limba dacoromână / română**, de fapt „înnoita / primenita **vlahă (valahă)**“, în această întreagă arie a Dacoromânității, bineînțeles, înainte de anul 250 d. H., o dată cu încheierea procesului de **romanizare** – proces care nu a avut loc decât în aria Pelasgiei Arhaice (cf. CDr, 6), nu în toată aria fostului Imperiu Roman, căci numai din aria Pelasgiei Arhaice s-au ivit în istorii, “tot sub chip nou”, cam în același timp, toate celelalte popoare romanice.

STATUL INDEPENDENT AL DACIEI / DACOROMÂNIEI, PRIMUL STAT AL TUTUROR VLAHILOR / DACOROMÂNILOR (258 – 268 / 270), ÎNTEMEIAT DE REGALIAN, STRĂNEPOTUL REGELUI-EROU DECEBAL. Nemaisuportând exploatarea sângeroasă imperial-romană, abuzurile funcționarilor, corupția etc., din vremea împărăției lui Gallienus (253 – 268), în

toamna / iarna anului 257 d. H. Vlahii / Dacoromânii din provinciile dunărene, Pannonia, Dacia (Traiană) și Moesia, s-au răsculat. În fruntea răsculaților a trecut chiar guvernatorul Pannoniei, **Ingenuus**, un destoinic general și om politic, avându-și obârșiile între răsculați. În valahica / dacoromâneasca-reședință / "capitală", Sirmium (azi Sremska Mitrovica – Iugoslavia), Ingenuus s-a declarat împărat al Vlahilor / Dacoromânilor din Valea Dunării. În primăvara² anului 258 d. H., împotriva răsculaților ("uzurpatorilor") a pornit prompt împăratul Gallienus cu trupele de represiune. Printre comandanții cavaleriei, participanți la înăbușirea în sânge a răsculaților, se afla și dacoromânul Marcus Acilius Aureolus (cf. RDGIR, 59). Ingenuus moare în bătălia pentru independență de la Mursa (azi, Osijek-Croația – cf. Fontes, II, 105). Gallienus își arată neasemuita-i cruzime față de Vlahii / Dacoromânii răsculați, îndeosebi față de cei din Moesia, ordonând și condamnarea la moarte a rudelor insurgenților, ceea ce a stârnit mari nemulțumiri și în rândurile armatelor imperiale, având majoritatea comandanților ridicați dintre Vlahi / Dacoromâni, cât și preponderență dacoromânească între războinicii de rând. Spre a diminua tensiunea acumulată în armatele imperiale, în rândurile militarilor dacoromâni, către sfârșitul primăverii anului 258, Gallienus a fost nevoit să numească în funcția de comandant suprem al armatelor dunăreano-balcanice pe generalul Regalian.

Documentele ni-l arată pe Regalian drept comandantul forțelor armate din **ducatul Illyriei**, sintagmă³ prin care erau desemnate provinciile imperial-romane din spațiul pelasgo-daco-thracic / dacoromânesc (valahic): Thracia, Moesia, Dacia (Dacia lui Decebal = Dacoromania Nord-Dunăreană), Dalmația și Pannonia – «...dux factus est et dux **totius Illyrici**. Habet in potestatem **Thracios, Moesos, Dalmatos, Pannonios, Dacos exercitus**.» (SHA, 146). Regalian – aidoma străbunului său, regele-erou de la Sarmizegetusa, Decebal – s-a evidențiat ca mare strateg; în **Scriptores Historiae Augustae**, istoricul Trebellio Pollio, subliniază că Regalian «totdeauna a fost un bărbat priceput în treburile militare» / «vir in re militari semper probatus»; «a purtat cu vitejie multe lupte împotriva Sarmatilor» / «hic tamen multa fortiter contra Sarmatas gessit»; «se spune că el era de neam dacic, fiind chiar rudă cu însuși Decebal» / «...gentis Daciae, Decibali ipsius, ut fertur, adfinis»; «...ceea ce arată că era demn de a împărăți» / «...quod dignus videretur imperio» (*ibid.*).

Fig. 1. Dacia / Dacoromânia lui Regalian (258 – 269 / 270 d. H.), strănepotul regelui-erou Decebal.

La 21 iunie 258, o dată cu intrarea în **sacra săptămână a războinicilor Zalmoxianismului, a celor cu știința de a se face nemuritori**, Dacoromânii / Vlahii s-au hotărât să continue lupta declanșată sub conducerea lui Ingenuus împotriva oprimării imperial-romane; Regalian și armatele de sub comanda sa au fraternizat cu poporul revoltat de masacrele ordonate / dirijate de Gallienus îndeosebi în rândurile populațiilor Valahice / Dacoromânești din Moesia, declarând independența tuturor pământurilor strămoșești-dacoromânești / valahice, declarând **statul independent al Daciei / Dacoromaniei** (fig. 1).

DACIA (DACOROMÂNIA / VALAHIA) «AMISSA EST». Atât istorici contemporani împăratului roman Gallienus și împăratului / "regelui" dacoromân

Regalian, între care și atenianul Dexip (210 – 280 d. H., în **Sciticele**, lucrare abordând evenimentele dintre anii 238 și 268), cât și istoricii secolelor următoare – Eutropius (autor, în anul 359 d. H., al celebrei istorii, **Breviarium ab Urbe condita / Scurtă istorie de la întemeierea Romei**), Sextus Aurelius Victor (autor, în anul 360, al lucrării **Caesares / Despre împărați**), Rufius Festus (care scrie – pus de împăratul Valens – în anul 372, **Breviarium rerum gestarum Populi Romani / Scurtă istorie a Poporului Roman**), Aelius Spartianus, Aelius Lampridius, Iulius Capitolinus, Vulcaciul Gallicanus, Trebellio Pollio, Flavius Vopiscus (scriptores **Historiae Augustae**, din orizontul anului 394 d. H.), Zosimos ș. a. – afirmă – mai mult, ori mai puțin răspicat – că provinciile imperial-romane: **Pannonia Superior / Inferior, Dacia (Traiană) / Daciile, Moesia Superior / Inferior, Dardania, Dalmația / Illyria, Scythia Minor / Major, Macedonia, Thracia – cu ai Pelasgo-Daco-Thracilor urmași, Vlahii / Dacoromânii, la care s-a alăturat și Dacia-Costoboceană / Carpo-Dacia, sau Dacia Liberă** (căci teritoriile necucerite de Romani din statul Daciei lui Decebal, de la Pădurea Hercinică, Vistula Mijlocie, până la Pripet și Nipru și nord-vestul Mării Getice / Negre, imediat după dispariția regelui-erou de la Sarmizegetusa, s-au constituit într-un stat liber, sub conducerea regelui Pieporu / Pieporus și a urmașilor acestuia din Dinastia Pieporilor – cf. PGet, 143 sq.), **în vremea lui Gallienus, în anul 258 d. H., sub conducerea lui Regalian, strănepotul regelui-erou Decebal, s-au unit, rupându-se – printr-o serie de lupte / războaie – din Imperiul Roman, și au întemeiat statul independent al Dacoromâniei (Daciei / Blachiei).**

Așadar, **Dacoromânia (Dacia / Vlahia) ... «amissa est»**, încă din vremea împărățirii lui Gallienus. Pentru talmăcitorii “infideli” ai documentelor istorice cu privire la statul independent al Daciei / Dacoromâniei re-întemeiat de Regalian în anul 258 d. H., reamintim sensurile verbului latinesc **amitto, ere, misi, missum** : 1. «a pierde (suferind o pagubă)», “a pierde un teritoriu / oraș, armata / flota etc., desigur, prin luptă / război”; 2. «a părăsi (de bună voie), a renunța, a abandona»; 3. «a lăsa să-i scape, a scăpa (involuntar)» “prada din mâini” / “ocazia”, “momentul favorabil” ; 4. «a trimite (departe de sine)» (GDlr, 77). **Galienus a pierdut în fața lui Regalian, printr-o serie de lupte / războaie, atât Dacia Sud-Dunăreană cât și Dacia Nord-Dunăreană (Dacia Traiană); cu provinciile eliberate din Imperiul Roman s-a unit și Dacia Liberă, realcătuiind statul Daciei / Dacoromâniei.** Independența Daciei / Dacoromâniei, hotarele Daciei / Dacoromâniei au fost magistral apărate de Regalian, dovedindu-se a fi unul dintre cei mai mari strategii ai timpului său. Mai întâi și-a asigurat alianțe trainice la hotarele de nord-vest, de nord și de est ale Daciei / Dacoromâniei, cu Goții, cu Gepizii, cu Herulii, cu Tervingii ș. a., neamuri mereu pregătite pentru o invazie dirijată de războinicii lui Regalian în provinciile Imperiului Roman situate la granițele cu Dacia / Dacoromânia, în sud, sud-vest și vest: în Bittinia (provincie cu amestec de populații, cu multe “cuiburi ale trădării”, chiar dacă avea aproape 50 la sută elemente valahice / dacoromânești), în Pont, în Achaia / Grecia, în Noricum etc.; apoi, a coordonat / sincronizat răscolirea altor țări / provincii din Imperiul Roman, ca Raetia, Gallia, Britannia, Egipt etc. (cf. DMID, 174 sqq. / CDH, V, 12 sqq.), încât puterea

armatelor imperial-romane să nu se poată concentra zdrobitoare asupra statului independent al Daciei / Dacoromâniei.

Statul Independent al Daciei / Dacoromâniei (fig. 1), sub Regalian (258 – 268 / 270), cu capitala la Sarmizegetusa / Ulpia Traiana Sarmizegetusa, a avut monedă proprie, **regalianul de argint** (fig. 2) – „prima monedă națională a Dacoromânilor / Vlahilor, uniți și liberi“, cu numele conducătorului lor prim: «IMP. C. P. C. REGALIANU...» / «REGALIAN...» (cf. CDH, V, 9 / RDGIR, 57) –, o limbă bine cristalizată, dacoromâna-arhaică / valaha, și o religie monoteistă, Zalmoxianismul.

Despre independența Daciei / Dacoromâniei aduce mărturie peste milenii și realitatea arheologică din centrul financiar, religios și legislativ, Sarmizegetusa / Ulpia Traiana Sarmizegetusa, capitala lui Regalian; ultimele monede ale Romei aflate în circuit aici au fost emise în vremea lui Gallienus, înainte de anul 258 d. H., anul independenței Daciei / Dacoromâniei lui Regalian, anul în care **regalianul de argint** a înlăturat denarul Romei. Și istoricul american, Paul MacKendrick, în lucrarea **Pietrele Dacilor vorbesc**, certifică: **în Sarmizegetusa / Ulpia Traiana Sarmizegetusa, «ultimele monede (romane) poartă efigia lui Gallienus»** (MKP, 87).

Fig. 2. Un regalian de argint, moneda bătută în anul 258.

Pe monedele de argint bătute în Dacia / Dacoromânia – la Sarmizegetusa, în matrițe arhaice (în tradiția centrelor metalurgice din Ardeal / Transilvania, în acest sens, făcându-se precizările: «elles sont d'argent, parce qu'elles ont été batues sur des flans plus anciens» – CDH, 9) –, după cum le descrie, în 1861, numismatul / istoricul Henry Cohen, având la îndemână numai exemplare existente atunci la Muzeul din Viena (cinci emise sub Regalian, între anii 258 și 268, și trei emise de soția sa, augusta Sulpicia Dryantilla, care a preluat conducerea statului Daciei / Dacoromâniei, după moartea lui Regalian, între anii 268 și 270), primul împărat al Dacoromânilor / Vlahilor este înfățișat astfel: 1) «IMP. C. RE...; bustu-i înrăzărindu-se, în dreapta-i cu mantia-i (de războinic / cavaler al Zalmoxianismului), încadrând un altar» (față); «Regalian și soția-i împărăteasă, Sulpicia Dryantilla, în picioare; între ei, un altar» (revers – CDH, 8); 2) «... C. P. C. REGALIANVTORI. Bustu-i înrăzărindu-se spre dreapta (TORI este sfârșitul reversului MARTI PACATORI de Caracalla) (*ibid.*); 3) «IMP. C. P. C. REGALIANUS AVG. Bustu-i înrăzărit spre dreapta (de războinic / cavaler al Zalmoxianismului); revers: LIBERALITAS AVGG. / augusta LIBERTATE / ELIBERARE (Sora Soarelui / Co-Utya), în picioare, spre stânga, ținând sita și peste aceasta, transversal, sceptrul » (CDH, 9); 4) «IMP. C. P. C. REGALIANV... Bustu-i înrăzărit la dreapta; revers: Sol-Ares / Soarele-Tânăr / Războinic înrăzărit cu brațul drept ridicat, ținând un bici» (cu care mână caii de la cvadriga-i celestă – *ibid.*); 5) «...REGALIAN... Bustu-i înrăzărit la dreapta; revers: Providența / Zâna Co-Utya (Sora Soarelui) în picioare, la dreapta, ținând în brațele-i spice și cornul abundenței; la stânga, banița cu spice de grâu.» (*ibid.*). H. Cohen mai subliniază pentru numismați, cu privire la **regalianul de argint**, cu privire la adevăratul nume al împăratului valah / dacoromân, **Regalian / Regalianus** (< din pelasgo-daco-thracicul **ragalia / regălia** >

dacoromânescul **răgălie/ regălie** “rădăcină de copac văzută pe la râpe, surpături etc.” + suf. onomastic **-an**), cel de pe monedă (căci moneda s-a ivit, a circulat și sub privirile împăratului Dacoromânilor), nu Regillianus, numele deformat de istoricii tardivi și de scribii evmezici: «Les médailles décrites par Mezzabarba, etc., avec le nom REGILLIANUS et CONSECRATIO au revers, sont fausses ou n'ont jamais existé.» (*ibid.*). În răzărirea spre dreapta, spre Soarele-Moș (Tatăl-Cer) / Sa(l)-mos-“Zalmas-Zalmoxis”, aidoma Cavalerilor Zalmoxianismului / Dunăreni, reprezentarea perechii secunde sacre, Sol-Ares (Soarele Tânăr / Războinic) – Co-Utya (Cotys / Sora-Soarelui), mantia-i cavaleresc-imperial-zalmoxiană etc. indică profunda sa credință în Zalmoxianism, jurământul său de eopt al Zalmoxianismului, apartenența-i inițiativă / misterică la ordinul confreriilor războinic-religioase ale Cogaionului / Sarmizegetusei (care au ființat / funcționat până după Mihai Viteazu, dincoace de 1601 d. H.).

După un deceniu de războaie fără succes cu împăratul Valahilor / Dacoromânilor, în anul 267, împăratul Gallienus mobilizase trupe importante – sub comanda generalilor Marcianus, Cleodamus, Athenaeus, Aureolus, Dexip (istoricul / comandantul Atenei), Claudius ș. a., în provinciile Imperiului Roman de la granița de sud a Daciei / Dacoromâniei, în Pont, în Bithynia, în Phrigia, în Achaia / Grecia, Tesalia, în Epir, cu intenția de a da bătălia decisivă. Regalian, bun cunoscător al realităților militare imperial-romanice de la granițele de sud ale Daciei / Dacoromâniei, a dirijat în respectivele provincii ale Imperiului Roman o puternică “invazie” a neamurilor nord-pontice: Goți (Ostrogoți, Vizigoți), Tervingi, Greutungii, Gepizi, Heruli, Peuci ș. a., neamuri îndemnate – după cum spun cronicile – «la prada / devastarea Imperiului Roman» (cf. Fontes II, 105 sqq.). Devastările au început din provincia Pont și au fost frânate / stăvilite abia în Achaia / Ellada (Grecia), în Tesalia și în Epir; Herulii au asediat Atena; după relatarea, din **Istoria bisericească**, a lui Euagrius, Dexip, “generalul” / istoricul (autorul **Sciticeilor**), în anul 267, «a adunat în jurul său două mii de bărbați spre a înfrunța atacul Herulilor asupra Atenei» (Fontes, II, 529), rezistând până în primăvara / vara anului 268, când Gallienus a venit în ajutorul Atenei, în fruntea unei puternice armate, respingând și urmărind pe invadatori, pe teritoriul Daciei / Dacoromâniei, în provincia Thracia, până la râul Nestos / Mesta, unde s-a dat bătălia decisivă cu Herulii; Gallienus a ieșit biruitor în bătălia de pe râul Nestos, luând prizonier chiar pe regele herul, Naulobatus; dar încălcarea hotarelor Daciei / Dacoromâniei a declanșat furia Valahilor / Dacoromânilor din Thracia împotriva-i, obligându-l “să plece în Italia” (Fontes, II, 103). În vara anului 268 d. H., împăratul Gallienus, văzând zădărnicia luptelor sale de a reintegra Dacia / Dacoromânia între fostele hotare ale Imperiului Roman, a recurs la soluția mișească, angajând ucigașii lui Regalian; criminalii plătiți de împăratul roman Gallienus au reușit să pătrundă în tabăra împăratului valah / dacoromân, Regalian, imediat după răsunătoarea-i victorie împotriva Sarmaților / Roxolanilor – ce fuseseră anihilați la hotarul de nord al Pannoniei. Complotiștii imperial-romanici ai lui Gallienus reușesc să-l ucidă pe Regalian prin august 268. Moartea lui Regalian a indignat întreaga Dacie / Dacoromânie. Reacția fidelilor

cavaleri dacoromâni ai Zalmoxianismului a fost de maximă promptitudine, la scurt timp fiind ucis și împăratul roman Gallienus.

SULPICIA DRYANTILLA / DRUANȚILĂ (268 – 270). În Imperiul Roman, moartea lui Gallienus a declanșat “războaiele civile” pentru tronul Romei. În Dacia / Dacoromânia, conducerea statului a fost luată de soția lui Regalian, împărăteasa Sulpicia Druantilla / Druanțilă (268 – 270 d. H.), prilej cu care bate propria-i monedă (fig. 3), pare-se, la Carnuntum (azi, Petronell, pe Dunăre, la est de Viena), înfățișând-o cu «bustu-i diademat, la dreapta, cu cornul Lunii» («SVLP. DRYANTILLA AVG. Son buste diadémé à droite avec le croissant» – CDH, 10). Împărăteasa Dacoromâniei, Sulpicia Dryantilla / Druanțilă, și generalii fideli din armatele lui Regalian, imediat după mișelescul asasinat plătit de Gallienus, în toamna anului 268, au mobilizat în Dacia / Dacoromânia de Est peste 320.000 de războinici – după cum relevă *Scriptores Historiae Augustae* (cf. Fontes, II, 105), pentru a da lovitura de grație Imperiului Roman. La această putere armată a Daciei / Dacoromâniei au fost asociate neamurile dintre Nipru, Marea Masagetilor / Azov și din Crimeea: Goții, Herulii ș. a. Campania împotriva Imperiului Roman s-a dezlănțuit în iarna / primăvara anului 269 d. H. Referindu-se la această campanie a Dacilor / Dacoromânilor, istoricul Zosimos subliniază: «Dacii / Dacoromânii se uniră cu Herulii, cu Peucii și cu Goții și, adunându-se lângă fluviul Tyras / Nistru, care se varsă în Pont, construiră șase mii de corăbii; îmbarcând în ele 320.000 de oameni, porniră pe mare (...), având vântul dinspre spatele corăbiilor» (Fontes, II, 307) până la “strâmtoarea Propontidei”. Desigur, o asemenea dezlănțuire de forțe dacice / dacoromânești a avut menirea de a intimida orice încercare a Romei de a supune Dacia (Valahia / Dacoromânia).

Fig. 3. Monedă de argint bătută de împărăteasa Valahilor / Dacoromânilor, Sulpicia Dryantilla / Druanțilă, în anul 268.

DACIA / DACOROMÂNIA «...RESTITUTA...». În anul 270, Aurelian a devenit împăratul Daciei / Dacoromâniei (Valahiei); în același an ajunge și în multvisatu-i tron împărătesc de la Roma. Dacia / Dacoromânia se reintegrează Imperiului Roman, în baza **Legământului de la Aurelian** (legământ⁴ făcut lângă Aquileia⁵ – cf. Fontes, II, 307) – respectat în mai mică ori în mai mare măsură până după împăratul valah / dacoromân de Constantinopol, Focas (602 – 610). Așadar, în anul 270 d. H., sub împăratul Aurelian, în Imperiul Roman a avut loc un mare eveniment: DACIA / DACOROMÂNIA (VALAHIA) RESTITUTA...

REGALIANUS' DACIA / DACOROMANIA
(THE INDEPENDENT STATE OF DACIA / DACOROMANIA, 258 – 268 /
270 A. D., FOUNDED BY REGALIANUS, THE GREAT GRANDSON OF THE
HERO-KING DECEBALUS)

Romanization – «A Return of Pelasgo-Daco-Thracism to the Roots».
The expansion of the Roman Empire over the Adriatic / Ionic Sea, in the Balkan Peninsula, between the East / Noricum Alps, the North Carpathians, and the Dnieper / the Gaetian / the Black Sea, beginning from the horizon of the year 230 B.C. till after the horizon of the year 106 A.D., stopped “the Hellenization” /

“the Graecization” of Pelasgo-Daco-Thracia and started the process of “Romanization” (completed between the horizons of the years 150 and 250 A.D.) – a process that must be understood **as «a return of Pelasgo-Daco-Thracism as Dacoromanity to the roots», viewed as a multitude of Wallachians, or Romanias, corresponding to the old “countries of the rivers / the mountains” – the ex-Zalmoxian-monotheist provinces of the religious and military administration of Cogaion / Sarmizegetusa –**, smaller or larger, **like “an opening” / “a passing” from the archetypal Pelasgo-Daco-Thracian civilization to “the European” status / “modernity” of the Imperial-Roman interferential civilization, from “the cultured orality” of Zalmoxianism to “the Cosmic Christianity” (M. Eliade) and to “the school of Latinity”, but also as a Latin “implanting” / “regeneration” (“influence” / “acting upon”) in the linguistic field** – particularly in the powerful sphere of the army, in administration and in the urban schools – facilitated by **the common Pelasgo-Daco-Thracian-Latin stock of lexical radicals**, by the kinship between the sacred Latin language of the Roman Empire and the sacred Pelasgo-Daco-Thracian language of Zalmoxianism, which became **the archaic Dacoromanian (Wallachian)** after the horizon of the year 250 A. D.; **the Romanization** presented in a new light, of course before the world, the oldest people in Europe, forged **the Dacoromanian / Wallachian face**, since after the horizon of the year 250 A. D., of the Pelasgo-Daco-Thracian people, which has become the Dacoromanian / Wallachian people, over the whole area of Pelasgo-Daco-Thracia, an area later becoming, through “the modern histories”, Dacoromania (the Great Wallachia, «La Grande Blaquie»). G. Călinescu is among the important personalities who have veridically examined the phenomenon / process: «The Roman invasion, since it was an invasion, whatever we might call it, left us with a new language and much blood from those parts of the Empire which were not, strictly speaking, entirely foreign to us. Trajan himself was an Iberian. By the Roman penetration it was not that a new people was born, but a very old people changed being influenced by a new one.» (CIIr, 14).

The Pelasgo-Daco-Thracian space between the horizons of the years 230 B. C. / B. O. E. and 150 A. D., marked stylistically by Zalmoxianism, the first monotheist religion in the history of the world spirituality, was the root-space of the Wallachian / Dacoromanian people, formed the dwelling place of Dacoromanity / Dacoromania.

The Eastern Limit of the Pelasgo-Daco-Thracian Space, of Dacia during Zalmoxianism, between the Horizons of the Years 230 B. C. and 150 / 250 A. D. According to the information handed over by Herodotus (*Histories*, IV, 17 sqq.), Ephoros, a.s.o., **the Eastern limit / boundary of the Pelasgo-Daco-Thracian** space was the river Dnieper / Boristene (Borysthenes) and the North-West, West, South-West and South shores of the Gaetic / Black Sea (Pontus Euxinus), from the Masagetae’s Sea (> Azov) and the Crimea (the Thracian Chersones / Tauric Chersones) inclusively, to the Sinop Gulf. We are not taking into consideration the Pelasgo-Daco-Thracian space of Masagetia¹, between the Dnieper and the Volga, between the Gaetic / Black Sea and the

Caspian Sea, up to the river Araxes / Aras “a country of the rivers / the mountains” subordinated to Cogaion / Sarmizegetusa; it is the Masagetia during the time of the wise Thracian-Daco-Getic queen, Tomyria / Tomyris, the one who – in the year 529 B. C. – at the head of the strong army of that “country of the rivers / the mountains”, annihilated the army of the Persian emperor Cyrus, who had invaded Masagetia, Cyrus himself losing his life on the Masagetic lands, in the terrible battle north of the river Araxes (cf. Herodotus, *Histories*, I, 214 / Hlst, I, 115); between the horizons of the years 230 B. C. and 150 / 250 A. D., the space of Masagetia was already “a Thracian-Scythian-Gothic crucible”.

“The first inhabitants” of the “Borysthenic port”, Olbia (today, South-West of the Ukrainean town of Nicolaev, near the village Porutino, close to the Dnieper river-mouth) were the Callipids / the Carps – East Daco / Getic-Thracians – attested by Herodotus’ contemporary, Hellanicos, and by Plato’s contemporary, Eudoxius (cf. Hlst, I, 503). In the immediate neighbourhood of Hylaia belonging to the Callipids / Carps-Thracian-Daco-Getae, there lived the Alazon-Thracian-Daco-Getae, deeply rooted in the valley of the river Borystene / Dnieper, since they proved to be good farmers: «The Alazons and the Callipids (...) sow and feed on cereals, as well as on onion, garlic, lentil and millet» (Hlst, I, 317); «the Scythians’ slaves» are also Thracian-Daco-Getae, being the so-called “Ploughman / Farmer Scythians”, also dwelling on the Dnieper Valley, «upper than the Alazons», «a three days’ journey» to the Pripet / the Panticapes (the Pripyat), and – according to the recent archaeological discoveries («connected with the Podolian group of tumuli» – Hlst, I, 503) – in the Volino-Podolian Plateau, where they grew corn, both for themselves and for their exploiters, the Nomadic / “Royal” Scythians, still having corn to sell to the Hellenes / “the Greeks”. Beyond the Pripet / the Panticapes and east of the Borystene, there lived “mixed” Thracian-Daco-Getic / Scythian or Masagetic, Sarmatian tribes, etc.: the Neurs, the Androfagi, the Melanhleni, the Gelons, the Budins a.s.o; unlike these Pelasgo-Daco-Thracian tribes, the Nomadic / “Royal” Scythians «do neither sow, nor plough». The area of the Nomadic / “Royal” Scythians lay «eastward, at a fourteen days’ journey»; it extended «southward to Taurida»; Taurida was the name of the Crimea, which was then controlled by the Tauri-Thracian-Daco-Getae, who worshipped the Sun’s Sister, Co-Utya / Cotys, from the pantheon of the archaic Pelasgo-Daco-Thracia, their descendants being the today’s Moldavian-Dacoromanians of the Crimea, almost 12,000 in all (throughout “the histories” they were also called “the Chersons”, “the Masagetae”, “the Small Goths”, etc.); the shores of the Meotic Lake to the «small market town called Cremnoi» (nowadays, Taganrog) were also “Scythian”; «some of their tribes reach the Tanais river» (the Don), as Herodotus assures us again (Hlst, I, 318). **Between the horizons of the years 230 B. C. and 150 / 250 A. D.**, this limit of the Pelasgo-Daco-Thracian space, of the Dacia during Zalmoxianism, having become the limit of the Wallachian / Dacoromanian space, did not undergo essential changes. The Goths settled themselves in the Scythians’ area, east of the Dnieper and of the Masagetae’s / Azov Sea, among the leading Pelasgo-Daco-Thracian populations and in the Tauric-Pelasgo-Daco-Thracian Crimea, during the first two centuries of our era, in agreement

with the Carpodacians / Carpowallachians, who wanted “reliable neighbours” in the East, in the way of all migrations”. About the year 250, the Crimea and the area east of the Borystene to the Masagetae’s / Azov Sea constituted into “Gothia / the Gothland”, an interferential area of Pelasgo-Thracian-Dacian / Getic, Gothic (Visigothic, Ostrogothic), Sarmatic, etc. autochthonous populations.

The Northern Limit of the Pelasgo-Daco-Thracian Space, of Dacia during Zalmoxianism, between the Horizons of the Years 230 B. C. / B. O. E. and 150 / 250 A. D. The Northern boundary of the Pelasgo-Daco-Thracian space, withdrawn from the Baltic Sea, started – between the horizons of the years 230 B. C. / B. O. E. and 150 / 250 A. D. – from the Upper Dnieper (the Ukraine) to the springs of the Pripet, over the Vistula, the Oder, and the Elbe, to the Hercynic Forest (today, Schwarzwald / Baden-Württemberg, Germany), to the springs of the Danube – the sacred river of those who knew how to make themselves immortal, that is the Dacians / Getae. In his *Geographia* (VII, 1, 3), Strabo underlined that the Thracian-Dacians / Getae bordered upon the Suebs (Germanic populations) in the North / North-West, in the Hercynic Forest and beyond it; «the Southern part of Germany, beyond the Elbe – Strabo also stated (*op. cit.*, VII, 3, 1) – at least at the point where it is the neighbour of the river (the Danube / the Ister) – under the domination of the Suebs; there follows the territory of the Dacians / the Getae, at first being narrow, bordered by the Danube in the South, by the mountains of the Hercynic Forest on the opposite side, and also including a part of the mountains; then it widens and stretches to the North up to the Tiragetae...» (Fontes, I, 225). Plinius the Old, in his *Natural History* (VI, 33 / 39, 219) also certifies the Northern border of Pelasgo-Daco-Thracia, of Dacia during Zalmoxianism, coinciding with the “second segment”; talking about the “North Europe of the seventh parallel, starting from the other shore of the Caspian Sea” to the Atlantic Ocean, Plinius the Old points out: «the most exact researchers of the new generation have divided the rest of the land into three segments: the first starts from the Tanais / the Don, passes over the Meotic Lake and over the Sarmatians up to the Boristene / the Dnieper»; **the second segment «includes the Dacians»** and the third one covers «a part of Germany, the Gallias and the shores of the Ocean» (Fontes, I, 407). About the middle of the 2nd century A. D. / O. E., Ptolemeus, in his *Geographic Guide* (II, III) reveals, among other things, the longitude / the latitude of some settlements on the Northern border of Pelasgo-Daco-Thracia which had already become, in the meanwhile, Dacoromania, «over 75 per cent»: **Susudava** (“the upper dava”, “the upper sacred fortified town of the Father-Sun / Salmos-Zalmas-Zalmoxis”: «38⁰30’ / 53⁰50’»), **Setidava** on the Oder («44⁰ / 53⁰30’»), or **Selidava**, in today’s Poland, **Singone** («41⁰30’ / 48⁰15’») in today’s Slovakia, **Clepidava** – today being Kiev, the Ukraine’s capital – etc. (cf. Fontes, I, 537 sq.). **Between the horizons of the years 230 B.C. and 250 A.D. / O.E.**, the Northern limit of the Pelasgo-Daco-Thracian space, of Dacian during Zalmoxianism, which had become the limit of the Wallachian / Dacoromanian space, did not undergo any significant change.

The Western / South-Western Limit of the Pelasgo-Daco-Thracian Space, of Dacia during Zalmoxianism, between the Horizons of the Years 230 B. C. / B. O. E and 150 / 250 A. D. From the Hercynic Forest, the Western limit of the Pelasgo-Daco-Thracian space passed over the East Alps, rounding Noricum (a province with a mixture of Pelasgo-Daco-Thracian and Teuriscian-Celtic-Germanic, etc. populations) and then going downwards to Aquillea (today, Terzo d'Aquileia – Italy), in the Venetians' / Enetians' Gulf (cf. Herodotus, *Histories*, V, 9). From here, the Western / South-Western limit of the Pelasgo-Daco-Thracian space followed the shore of the Adriatic Sea, along the whole Western shore of the Balkan Peninsula, to Crete. The Pelasgo-Daco-Thracian populations / tribes near the Adriatic Sea, in the «Illyrian provinces» (or the Illyrians – following the name of the province, Illyria), reached, according to Strabo's information in his *Geographia* (VII, 5, 1 sq.), «the Danube and the Alps, between Italy and Germany»; the Pelasgo-Daco-Thracian / Illyrian populations «start from that lake» – it is the Lake Constance – «with whom the Vindelics, the Raets, and the Helvets lived»; (...) «the Dacians turned the above mentioned territory (Alpino-Pannonian / Illyrian) into a desert, as a result of the war in which they defeated the Bois and the Tauriscian-Celtic tribes under the rule of Critasiros; the Dacians pretend that this territory belongs to them, even though they are separated from it by the river Parisos – which comes from the mountains and flows into the Ister / the Danube» (Parisos = Paar, today in Germany); «(...) but the former (the tribes of the Bois)» – were destroyed by the Dacians» (the Tracian-Pannonian / Illyrian branch, under the leadership of Burebista, in the year 60 B. C.), while «they frequently made an alliance» (Fontes, I, 245) «with the latter» (the Tauriscians “placed” by Burebista in Noricum). A little later, in *De bello civili* (I, 18, 5) it is mentioned that «300 horsemen sent by the king of Noricum also came to their Caesar...». The Illyrian and Pannonian Pelasgo-Daco-Thracians, who were in conflict with the Bois / Tauriscians that Strabo was reporting about, were but the descendants of the Sigyni-Pelasgo-Daco-Thracians, of whom we first hear from Herodotus, in his *Histories* (V, 9); the boundaries of Sigynia, “their country of the rivers / the mountains”, subordinated to Cogaion / Sarmizegetusa, included the Banat and Oltenia Mountains, the Dinaric Mountains, the territory from the Middle Danube and the Sava, to the shore of the Adriatic Sea between Scodra and the Venetians' Gulf; Herodotus attested that, in the 5th century B. C., «the boundaries of the Sigynians extended as far as the Enetians at the Adriatic Sea» (Hist, II, 31); and these Sigynian-Thraco-Dacians were well-known extractors / processors of metals, producers of arms / spears; the European Westerners, «the Ligurs, who live in the upper lands, beyond Massalia / Marseille give the name of Sigynians to the retail salesmen, and the Cypriots call the spears by that name» (*ibid.*; those spears, *the sigyns / sighins* or *sighincis*, bearing through the histories their producer's name, the Sigynians of the West Dacia, have a particular form of “an iron cudgel with a pen-spear at its pointed end”, being in use even today and having the same significance / significant, for the Dacoromanians in the Ialomita Pond / the Brăila Pond, particularly by those at Giurgeni-Vadu-Oii). The areas of Macedonia, Epirus,

Thessaly, were Pelasgo-Daco-Thracian; the area of Peloponnese was still composite, that is Pelasgo-Thracian-Hellenic / Greek (Achaea / Ellada); even Herodotus (*Histories*, II, 56) underlines as far as this is concerned: «Hellada – a country which was formerly called Pelasgia...» (Hlst, I, 158). **Between the horizons of the years 230 B. C. and 250 A. D. / O. E.**, this limit of the Pelasgo-Daco-Thracian Space, of Dacia during Zalmoxianism, which had become the limit of the Wallachian / Dacoromanian space, did not undergo any essential change.

The Southern / South-Eastern Limit of the Pelasgo-Daco-Thracian Space, of Dacia during Zalmoxianism, between the Horizons of the Years 230 B. C. and 150 / 250 A. D. Between the horizons of the years 800 and 500 B. C., as a result of the Hellenic expansion, of the breaches produced in the masses of the Pelasgo-Daco-Thracians by the process of “Graecization” and, especially during the expansion of the Persian Empire, the Southern / South-Eastern limit of the Pelasgo-Daco-Thracian space withdrew from Anatolia more and more towards the Sea of Marmara and the Thracian / Aegean Sea. Against the Hellenic / Greek expansion in the basin of the Aegean / Mediterranean Sea, in the Western, North-Western, and Northern basin of the Gaetic / Black Sea, against the “Graecization” of the south of Pelasgo-Daco-Thracia, against the conquerings and the threatening of the Persian Empire, Cogaion / Sarmizegetusa answered with those Salmosian knights, Sol-Ares’ knights, who had become brilliant kings (“of arms”, subordinated, more or less, to Cogaion / Sarmizegetusa) in the “countries of the rivers / the mountains” of Pelasgo-Daco-Thracia, of South-East Dacia during Zalmoxianism, to be more exact, in (Getas) Pelasgo-Daco-Thracian-**Edonia**, in Pelasgo-Daco-Thracian-**Bisalt-Crestona** (under the “terrible / cruel” Zalmoxian king of the Rhodope Mountains, who beat off the emperor Xerxes – cf. Hlst, II, 337), in Pelasgo-Daco-Thracian-**Macedonia** (under the king Amintă / Amintas, Alexandru, Filip, Filip II, the one that married in 339 B.C. – Meda, the daughter of the king of “arms”, Cotilă / Kothelas, Alexandru the Great, Seuță / Seuthes III, Lisimac / Lysimach a.s.o.), in Pelasgo-Daco-Thracian-**Odrisia** (under the kings: Teres, Sitalche / Sitalkes, Seuță / Seuthes I, Medoc / Medokos, Seuță / Seuthes II, Hebry-Salmoș / Hebryzalmos, “the Father-Sun / Zalmoxis of Hebrus / Maritsa”, Cotyu / Cotys I a.s.o.), in Pelasgo-Daco-Thracian-**Scythia** (under the kings **Ariapida / Ariapitha** – transliterated by Herodotus into **Ariapeithes**, deriving from the Pelasgo-Daco-Thracian word **ariapa / hariapa**, hence the Dacoromanian **arap / harap**, “negru” / “black” + suff. **-ida / -itha > -iță** – whose wife, Opia / Opoia was the daughter of king Teres of Daco-Thracian-Odrisia –, Schilă / Skyles – < **ski-** “thorn” + the Pelasgo-Daco-Thracian aug. suff. **-ila >** Dacoromanian **-ilă** – a.o.), in Pelasgo-Daco-Thracian-**Gaetia / Geția** (under the kings of “arms”: Dromichaida, Dromichaita / Dromichaites, or Doru / Dorus Michaita, as in Orosius’ *Histories* – cf. Fontes, II, 193 – < the Daco-Pelasgian **drom-** “way, road”, or **dor-**, “love” + the Daco-Pelasgian **-gai-**, “kite / eagle” + suff. **-ita / -iță**; the name of the wise Pelasgo-Thracian-Dacian / Getic king meaning “the way / love of the Small Kite, of the Eagle” –, Salmodiessic / Zalmodegikos – < from the Daco-Pelasgian **Salmos-** – “the Father-Sun “ / “Zalmas-Zalmoxis” + **-diesse-**

“finger” + suff. **-ic**, “Zalmoxis’ finger” a.o.) etc. **About the horizon of the year 230 B. C.**, the Pelasgo-Daco-Thracian populations in the Anatolian “countries of the rivers / the mountains”: Mysia, Lydia, Caria, Licia, Pamphilia, Lycaonia, Cilicia and in many islands of the Thracian / Aegean Archipelago were “Hellenized” / “Graecized” almost over 80 per cent; Pelasgo-Daco-Thracian-**Phrigia**, Thracian-**Bithynia** were “half-Hellenized / Graecized”; the “Hellenization / Graecization” had also involved the “élites” of the Pelasgo-Daco-Thracian-**Epirus**, of the Pelasgo-Daco-Thracian-**Thessaly**, but also a considerable part of the “élites” of the Pelasgo-Daco-Thracian-**Macedonia** and of the Pelasgo-Daco-Thracian-**Buzantion / Byzantium**, “a country of the rivers / the mountains”, later known as the so-called **Thracia**. During this temporal horizon, the South / South-East limit of the Pelasgo-Daco-Thracian space moved from Minor Asia to Europe, from the Gaetic / Black Sea of Bosphorus / Byzantium, going over the Sea of Marmara and the Thracian Sea, advancing south of the Volos / Wallachian Gulf and north of the Euboea / Evvoia Island, in order to cross the Attica Peninsula in the North, the Pindus Mountains in the South, also south of the Pelasgo-Daco-Thracian-Thessaly and the Pelasgo-Daco-Thracian-Epirus, to the Patrai Gulf of the Ionic / the Mediterranean Sea.

The Gradual Romanization of the Pelasgo-Daco-Thracian Space, or the Step by Step Integration of Dacia during Zalmoxianism into the Roman Empire, between the Horizons of the Years 230 B. C. and 106 / 250 A. D. In the spring of the year 229 B. C. / B. O. E. the first province of Dacia during Zalmoxianism passed under the “guardianship” of Rome: “the country of the rivers / the mountains” of the Pelasgo-Daco-Thracian-Sigynians (the Ardieis of Dalmatia, the Partinis of Epidamnos and the Atintanis of the North Epirus – whose descendants are “the Macedo-Romanian-Tsântsari”) from the leadership of the “king of arms”, Agron, having his residence at Scodra (today, Shkoder, in the North of Albania), who “changed custom duties” (with an “army of corsairs / pirates”) the whole trade in the Adriatic / Ionic Sea. Th. Mommsen, in his **Roman History**, wrote about that: « (...) the rulers in Scodra united the Illyrian populations of Dalmatia, Montenegro and of the present Northern Albania for some common expeditions of piracy, of vast proportions with whole flotillas made up of their fast double-deck sail boats, the famous “Liburn ships”; the Pelasgo-Daco-Thracian Illyrians waged war against anyone at sea and on the shore. The Greek colonies of these regions, the insular towns of Issa (Lissa) and Pharos (Lesina), the important continental parts of Epidamnos (Durazzo) and Apollonia (north of Avlone, on the river Aoos) suffered the most, being often besieged by the barbarians; the fleet of corsairs finally succeeded to conquer the rich and important island of Corcyra (Corfu).

The complaints of the Italic sailors, the appeals for help from the old allies of Rome, the Apolloniats, the fervent requests of the besieged Issanians eventually made the Senate send at least some messengers to Scodra. The brothers Gaius and Lucius Coruncanius came to king Agron asking him to put an end to the plundering. The king replied that, according to the civil rights of the Pelasgo-Daco-Thracian Illyrians, piracy is a legal occupation and that the government is not competent to oppose private piracy. Hearing these things,

Lucius Coruncanius answered that Rome will concern itself with the improvement of the civic rights of the Pelasgo-Daco-Thracian Illyrians. Owing to this reply, not very diplomatic, indeed, one of the messengers was killed during the return journey to his motherland, as the Romans held, at the king's order, and the extradition of the murderers was denied. The Senate had no other choice. With the coming of the spring of the year 525 (229), a large fleet showed itself in front of Apollonia, being formed of 200 ships of the line, having a landing army on board. The corsairs' ships spread in all directions in front of the fleet, while the army attacked all the nests of pirates; after the death of her husband, Agron, the queen Teuta, who was ruling in the place of her minor son, Pinu / Pinnes, had to accept the terms imposed by Rome, being besieged in her last retreat. The tyrants of Scodra had to limit themselves, both northwards and southwards, to their initial restricted territory...». Teuta was "persuaded" by the Roman consuls Fulvius Centumalus and L. Postumius Albinus, to accept the "protection" of Rome; thus, Rome's first "bridge head" over the Adriatic Sea was achieved. In a short time, in the year 219 A. D., Rome succeeded to annex the whole shore of the Adriatic Sea belonging to the Sigynian-Pelasgo-Daco-Thracians, or Dalmatia / Illyria. In the year 118 B. C., a Roman-Imperial army, under the leadership of Lucius Caecilius Mettelus, succeeded to make a breach in West Dacia, on the valley of the river Sava, and even to keep under control that territory north of the Dinaric Mountains; yet, the regions of the Sigynian-Daco-Thracians together with the whole chain of the Dinaric Mountains still remained under the administration / latitude of Cogaion / Sarmizegetusa. Starting between the horizons of the years 230 / 229 and 219 B. C., through the Romanization of the autochthonous populations of Sigynian-Pelasgo-Daco-Thracians, through the fusion of the Sigynian-Pelasgo-Daco-Thracian linguistic element with the Romanic / Latin one, there appeared in the "histories" the Wallachians / Dacoromanians "be-fore Jesus Christ". The descendants of these early Wallachians / Dacoromanians are the today's Istro-Romanians (that is the Dacoromanians / Romanians of Istria, who are now being totally assimilated in Slovenia, Croatia, Bosnia, Herzegovina, Montenegro, or "the ex-Yugoslavia").

After three wars (I – 215 / 205 B. C.; II – 200 / 197 B. C.; III – 171 / 168 B. C.) the Salmosian-monotheist, or polytheist, more or less "Hellenized / Graecized" Pelasgo-Daco-Thracians of the brilliant Macedonia were defeated and submitted to Rome. After the revolt of 149 / 148 B. C., Macedonia was turned into a Roman province; the process of Romanization was extended in this area, too; the descendants of the Wallachians / Dacoromanians of these parts are the today's Macedo-Romanians (that is the Romanians / Wallachians of ancient Macedonia) of Albania, Northern Greece, South-Western Bulgaria, Macedonia, and southern Serbia.

Having in view the archaic ethnic kinship with the Pelasgo-Daco-Thracians, the Romans adopted a very subtle policy; first, they annexed to the Roman Empire those territories in which there were interferences of (polytheistic) Pelasgo-Daco-Thracian populations with migratory populations – older or more recent –, of Hellenes / Greeks, Celts, Marcomans, Syrians a.o., also exploiting the religious aspect (the fact that the respective Pelasgo-Thracian territories

were not under the stamp of Zalmoxianism). In this way, the Romans made themselves masters of Bithynia, of the Pontus, etc. (Bithynia became a senatorial province of consular rank in the year 74 B. C.; they conquered the Pontus in the year 74 B. C.).

During the king / “emperor” Burebista (82 – 44 B. C.), the Zalmoxian state of Dacia extended – in the West – from the Noricum / East Alps and the springs of the Danube, to the Western / North-Western shore of the Gaetian / Black Sea – between Byzantium and Odessa / Olbia, and to the Dnieper, in the East, from the North Carpathians, the Oder / the Middle Vistula, the Pripet and the Podolian Plateau – in the North –, to the Thracian Sea and to the borders with the Roman Empire inside Macedonia and Dalmatia (which became Roman provinces after having been Pelasgo-Daco-Thracian “countries of the rivers / the mountains”). After the assassination of Burebista (44 B. C.), the great provinces (“countries of the rivers / the mountains”) of Dacia broke loose / detached themselves from Cogaion / Sarmizegetusa under four / five “kings” / “small kings” (“of arms”), being gradually conquered and integrated into the Roman Empire until the year 106 A. D. / O. E.

West Dacia was integrated in the Roman Empire first as the province **Dalmatia**, or the province **Pannonia**, then **Illyricum**, etc., starting with the year 14 B. O. E., under the emperor Augustus (they are the Pelasgo-Daco-Thracian / archaic-Dacoromanian, or Wallachian territories, belonging today to Slovenia, Croatia, Bosnia / Herzegovina, Montenegro, Serbia, Hungary, Austria, the Czech Republic).

South Dacia (along the Middle and the Low Danube) was transformed into the provinces **Moesia Superior** and **Moesia Inferior** of the Roman Empire, also starting during Augustus' ruling, since 29 / 28 B. C. (but Moesia became a Romanic-Imperial province only in 45 / 46 A. D. – today these Dacogetic / Wallachian, Dacoromanian territories belong to Serbia, Bulgaria, the Ukraine).

Thracia, the province between the Hemus / the Balkans, the Black Sea, the Sea of Marmara and the Thracian / Aegean Sea, bordering upon Macedonia in the West (already a Roman province) knew the status of clientage towards Rome (it became a Roman province quite late, in the year 45 / 46 A. D.). From the Romanization of the Pelasgo-Daco-Thracians of this province / “country of the rivers / the mountains”, there resulted the Wallachians / Dacoromanians, the ones who – after almost four centuries – under their emperor Constantine the Great founded a new capital of the Roman Empire, Byzantium (from the Dacogetic word **budia** > Dacoromanian „buză“ – meaning “the lips of the Gaetian / Black Sea”). Later, after the death of the Dacoromanian founder-emperor Constantine the Great, the capital was given the name Constantinusa / Constantinople. The Dacoromanians of Thracia gave imperial brilliance to Constantinusa (Constantinople / Christianople), under the leadership of the 42 emperors of Wallachian / Dacoromanian origin, ascending the thrones of the Roman Empire (Roman Empires), from Aurelianus (270) to Focas (610). The capital of Orthodoxy, Constantinusa / Constantinople (“being Graecized” after the year 610 since the throne was taken by Greek emperors or emperors of other nations) is “Turkicized” these days by the name of Istanbul – since the

Greeks, after taking over the East-Romanic-Imperial power, “sold” it to the Turks more than half a millennium ago. The descendants of these Wallachians / Dacoromanians of Thracia – almost “assimilated by the Greeks, the Turks and the Bulgarians – are known today as Meglenoromanians (that is the Dacoromanians / Romanians, the Wallachians of Meglen - Greece).

Out of North-Danubian Dacia – or the Independent State of Dacia during Decebalus – lying (only over about 40 per cent of Dacia during Burebista) from the Middle Danube, near **Budama / Budes** (today’s Budapest) and the Hercynic Forest, as far as the Dnieper and the Gaetian / Black Sea, from the Upper Vistula and the Pripet to the Low Danube (over today’s Romania, over Besserabia / the Republic of Moldavia, over West Ukraine, over Slovakia and East Hungary, on the contemporary maps), the Emperor Trajan partially conquered only Banat, Oltenia, Ardeal / Transylvania, Crişana, South Muntenia and South Moldavia, on area transformed into the province **Dacia** of the Roman Empire since August, 106 A. D. As far as the “East” / “North-East” territories of the “free” Dacians, or Free Dacia, are concerned, *the „Romanization“* took place “peacefully”, through cultural / civilizing exchanges, during Decebalus’ descendants, particularly during the Pieporenic Dynasty (cf. PGet, 135), till the horizon of the year 250 A. D.

Since the horizon of the year 230 B. C. and until the horizon of the year 250 A. D., after almost half a millennium of **Romanization**, the whole space of Pelasgo-Daco-Thracia, distinguishing itself unmistakably within the state of Dacia during Salmosianism / Zalmoxianism, became the space of the Dacoromanity, the greatest people of Europe, the people of the Pelasgo-Daco-Thracians reappearing under “the new face” of the great people of the Wallachians / Dacoromanians. **The Pelasgo-Daco-Thracian language**, being re-implanted with Latin elements, became **the Dacoromanian / Romanian language**, or **the Wallachian language (valaha)**, over the whole area of Dacoromanity, certainly before the year 250 A. D., alongside with the ending of **the Romanization** process – a process which took place only within the area of Archaic Pelasgia (cf. CDr, 6), not over the whole area of the former Roman Empire, since all the other Romanic peoples appeared in the histories only within the area of Archaic Pelasgia, “under a new face, too”, almost at the same time.

The Independent State of Dacia / Dacoromania – the First State of All the Wallachians / Dacoromanians (258 – 268 / 270 A. D.) – Founded by Regalianus, the Great Grandson of the Hero-King Decebalus. Being unable to bear the terrible Romanic-Imperial exploitation, the officials’ abuses, the corruption, etc., starting with Gallienus’ ruling (253 – 268), the Wallachians / Dacoromanians of the Danubian provinces Pannonia, (Trajan) Dacia and Moesia rose in arms in the autumn / winter of the year 257 A. D. Even the governor of Pannonia, Ingenuus, a worthy general and politician, was at the head of the rebels, being himself a native of the rebels by birth. In his Wallachian Dacoromanian residence / “capital”, Sirmium (today Sremska Mitrovica - Jugoslavia), Ingenuus entitled himself emperor of the Wallachians / Dacoromanians of the Danube Valley. In the spring² of the year 258 A. D., the

emperor Gallienus and his repressive troupes promptly started against the rebels (“usurpers”). Among the cavalry commanders who took part in the bloody repression of the rebels, there was also the Dacoromanian Marcus Acilius Aureolus (cf. RDGIR, 59). Ingenuus died in the battle for independence at Mursa (today Osijek – cf. Fontes, II, 105). Gallienus showed his unparalleled cruelty towards the rebellious Wallachians / Dacoromanians, particularly towards those in Moesia, ordering the death sentence for the rebels’ relatives, too, a fact which roused great discontent even among the Imperial armies, since most of the commanders arose from the Wallachians / Dacoromanians, and the majority of the common soldiers were Dacoromanians. In order to reduce the tensions in the Imperial armies, in the lines of the Dacoromanian soldiers, towards the end of the spring of the year 258, Gallienus was forced to appoint the general Regalianus, the great grandson of the hero-king Decebalus, as the supreme commander of the Balkan-Danubian armies.

The records present Regalianus as commander of the armed forces in the **dukedom of Illyria**, a syntagm³ by means of which the Romanic-Imperial provinces in the Pelasgo-Daco-Thracian (Dacoromanian / Wallachian) space were designated: Thracia, Moesia, Dacia (Decebalus’ Dacia = North-Danubian Dacoromania), Dalmatia and Pannonia – «...dux factus est et dux **totius Illyrici**. Habet in potestatem **Thracios, Moesos, Dalmatos, Pannonios, Dacos exercitus**.» (SHA, 146). Regalianus – like his forefather, Decebalus, the king-hero of Sarmizegetusa – proved to be a great strategist; in **Scriptores Historiae Augustae**, the historian Trebellio Pollio emphasized that Regalianus «was always a man skilled in military matters» / «vir in re militari semper probatus»; «he valiantly fought many times against the Sarmatians» / «hic tamen multa fortiter contra Sarmatas gessit»; «it is said that he was of Dacian origin, being a relative of Decebalus himself» / «...gentis Daciae, Decibali ipsius, ut fertur, adfinis»; «...a thing which proves that he was worthy of ruling» / «...quod dignus videretur imperio» (*ibid.*).

Fig. 1. Regalianus' Dacia / Dacoromania.

On June 21st, 258, at the same time with the beginning of **the sacred week of the Salmosian / Zalmoxian warriors, of those who knew how to make themselves immortal**, the Dacoromanians / Wallachians decided to continue the fight started under the leadership of Ingenuus against the Roman-Imperial oppression; Regalianus and the army under his command fraternized with the people revolted by the massacres ordered / led by Gallienus particularly among the Wallachian / Dacoromanian populations of Moesia, declared the independence of all the Dacoromanian / Wallachian ancient lands, proclaiming **the Independent State of Dacia / Dacoromania** (fig. 1).

Dacia (Dacoromania / Wallachia) «amissa est». Both the historians contemporary to the Roman emperor Gallienus and to the Dacoromanian emperor / “king” Regalianus, among whom the Athenian Dexip (210 – 280 A. D., in **About the Scythians**, a work dealing with the events between the years 238 and 268), and the historians of the following centuries – Eutropius (author of the

famous history, ***Breviarium ab Urbe condita / A Short History from the Foundation of Rome*** of 359 A. D.), Sextus Aurelius Victor (author of the work ***Caesares / About Emperors***, in the year 360), Rufius Festus (who wrote – at the order of the emperor Valens – in 372, ***Breviarium rerum gestarum Populi Romani / A Short History of the Roman People***), Aelius Spartianus, Aelius Lampridius, Iulius Capitolinus, Vulcacius Gallicanus, Trebellio Pollio, Flavius Vopiscus (***Scriptores Historiae Augustae*** from the horizon of the year 394 A. D.), Zosimos, a.o. – stated – more or less outrightly – that the Romanic-Imperial provinces: ***Pannonia Superior / Inferior, (Trajan) Dacia / the Dacias, Moesia Superior / Inferior, Dardania, Dalmatia / Illyria, Scythia Minor / Major, Macedonia, Thracia – together with the descendants of the Pelasgo-Daco-Thracians, the Wallachians / Dacoromanians, to whom Costobocian-Dacia / Carpo-Dacia, or Free Dacia joined*** (since the territories unconquered by the Romans from the state of Dacia during Decebalus, from the Hercynic Forest, the Middle Vistula, to the Pripet and the Dnieper and the North-West of the Gaetic / Black Sea, constituted themselves into a free state under the leadership of the king Pieporu / Pieporus and of his descendants of the Piepors' Dynasty, immediately after the death of the hero-king of Sarmizegetusa – cf. PGet, 143 sq.), ***during Gallienus, in the year 258 A. D., under the leadership of Regalianus, the great grandson of the hero-king Decebalus, united, breaking off with the Roman Empire – through a series of struggles / wars –, and founded the Independent State of Dacoromania (Dacia / Blachia)***. Thus, ***Dacoromania (Dacia / Wallachia) «amissa est»*** since Gallienus' ruling. For the “inaccurate” interpreters of the historical records regarding the Independent State of Dacia / Dacoromania, founded by Regalianus in the year 258 A. D., we recall to mind the meanings of the Latin verb ***amitto, ere, misi missum***: 1. «to lose (suffering a loss)», “to lose a territory / town, the army / fleet, etc., in fight / war, of course”; 2. «to leave (willingly), to give up, to abandon»; 3. «to let go, to miss (unwillingly)» “the booty of one's hands” / “the opportunity”, “the favourable moment”; 4. «to send away (far from oneself)» (GDIr, 77). ***Gallienus lost in the confrontation with Regalianus, through a series of fights / wars, both the South-Danubian Dacia and the North-Danubian Dacia (Trajan-Dacia); Free Dacia united with the provinces freed from the Roman Empire, constituting the state of Dacoromania***. The independence and the boundaries of Dacia / Dacoromania were masterly defended by Regalianus, who proved to be one of the greatest strategists of his time. First he insured stable alliances in the North-West, North, and East boundaries of Dacia / Dacoromania, with the Goths, the Gepidae, the Heruls, the Tervingians a.o., tribes which were always ready for an invasion led by Regalianus' soldiers to the provinces of the Roman Empire situated at the borders with Dacia / Dacoromania, in the South, South-West, and West: in Bithynia (a province with an interference of populations, with many “betraying nests”, even if it had almost 50 per cent of Wallachian / Dacoromanian elements), to the Pontus, to Achaia / Greek, to Noricum, etc.; then he coordinated / synchronized the uprisings in other countries / provinces of the Roman Empire, such as Raetia, Gallia, Britannia, Egypt, etc. (cf. DMID,

174 sqq. / CDH, V, 12 sqq.), so that the power of the Romanic-Imperial armies should not be able to crush the Independent State of Dacia / Dacoromania.

The Independent State of Dacia / Dacoromania (fig. 1) under Regalianus (258 – 268 / 270) having the capital at Sarmizegetusa / Ulpia Traiana Sarmizegetusa, had its own currency, **the Silver Regalianus** (fig. 2) – the first coin of the free and united Dacoromanians / Wallachians, bearing the name of their first leader: «IMP. C.P.C. REGALIANU...» / «REGALIAN...» (cf. CDH, V, 9 / RDGIR, 57) –, a well crystallized language, the archaic-Dacoromanian / the Wallachian, and a monotheistic religion, the Zalmoxianism. The archaeological realities in the financial, religious, and legislative centre, Sarmizegetusa / Ulpia Traiana Sarmizegetusa, Regalianus' capital, bear witness, over the millenniums, about Dacoromania's independence; the last Roman coins found in circulation here were issued during Gallienus' ruling, before the year 258 A. D., the year of the independence of Regalianus' Dacoromania, the year in which **the Silver Regalianus** replaced Rome's denarii. The American historian Paul MacKendrick, in his work **The Dacian Stones Speak**, also certifies: **in Sarmizegetusa / Ulpia Traiana Sarmizegetusa, «the last (Roman) coins bear Gallienus' effigy»** (MKP, 87).

Fig. 2. Regalianus' silver coin

On the silver money coined in Dacia / Dacoromania – at Sarmizegetusa, in archaic type moulds (the tradition of the metallurgical centres in Ardeal / Transylvania being stated, as far as this is concerned, that: «elles sont d'argent, parce qu'elles ont été batues sur des flans plus enciens» – CDH, 9) –, as the numismatist / historian Henry Cohen described them in 1861, having at hand only the samples which then existed in the Museum of Vienna (five coined under Regalianus, between the years 258 and 268, and 3 coined by his wife, the august Sulpicia Dryantila / Druanțilă, who took the leadership of the state of Dacia / Dacoromania after Regalianus' death, between the years 268 and 270), the first emperor of the Dacoromanians / Wallachians is presented as follows: 1) «IMP. C. RE...; his bust appearing with his right side, with his robe (of warrior / knight of Zalmoxianism) surrounding an altar» (head); «Regalianus and his empress-wife, Sulpicia Dryantilla, standing; between them, an altar» (reverse – CDH, 8); 2) «... C.P.C. REGALIANVTORI. His bust appearing with his right side (TORI is the end of the reverse MARTI PACATORI by Caracalla) (*ibid.*); 3) «IMP. C.P.C. REGALIANUS AVG. His bust (of warrior / knight of Salmosianism) with his right side; reverse: LIBERALITAS AVGG. / the august LIBERTY / LIBERATION (the Sun's Sister / Co-Utya), standing with his left side, holding the sieve and the sceptre over that, crosswise» (CDH, 9); 4) «IMP. C.P.C. REGALIANV... His bust appearing with his right side; reverse: Sol-Ares / The Young / Warrior – Sun with his left arm lifted, holding a horsewhip» (driving the horses of his celestial quadriga – *ibid.*); 5) «...REGALIAN...» His bust appearing with his right side; reverse: the Providence / the Goddess Co-Utya (the Sun's Sister) standing, with her right side, holding ears and the horn of plenty in her arms; on her left, the bushel with corn ears» (*ibid.*). H. Cohen also emphasizes

for the numismatists, with regard to **the Silver Regalianus**, to the real name of the Dacoromanian emperor, **Regalian / Regallianus** (< from the Pelasgo-Daco-Thracian **ragalia / regălia** > the Dacoromanian **răgălie / regălie** “root of the tree as seen in the precipices, in the landslides, etc.” + onomastic suff. **-an**), the one existing on the coin (since the coin was issued and was in circulation during the Dacoromanian emperor as well), not Regillianus, as it was deformed by the late historians and the Middle Ages scribes: «Les médailles décrites par Mezzabarba, etc., avec le nom REGILLIANUS et CONSECRATIO au revers, sont fausses ou n’ont jamais existé.» (*ibid.*). His position with his right side to the Sun-Forefather (Father-Sun) / Sa(l)mos-“Zalmas-Zalmoxis”, like the Zalmoxian / Danubian Knights, the representation of the second sacred pair, Sol-Ares (the Young / Warrior-Sun) – Co-Utya (Cotys / the Sun’s Sister), his knightly imperial Salmosian / Zalmoxian robe, etc. indicate his profound belief in Salmoxianism / Zalmoxianism, his oath as an epopt of Zalmoxianism, his initiatory / mysterious belonging to the order of the fighting / religious confraternities of Cogaion / Sarmizegetusa (which existed / worked till after Michael the Brave, after 1601 A. D.).

After a decade of unsuccessful wars with the Dacoromanians’ emperor, the brilliant strategist Regalianus, in the year 267 the emperor Gallienus mobilized considerable troops – under the leadership of the generals Marcianus, Cleodamus, Athenaeus, Aureolus, Dexip (the historian / commander of Athens), Claudius, a.o., in the provinces of the Roman Empire at the South border of Dacia / Dacoromania, in the Pontus, Bithynia, in Phrygia, in Achaia / Greece, Thessaly, in Epirus, with the intention of fighting a decisive battle. Regalianus, an expert in the Romanic-Imperial military realities at the South borders of Dacia / Dacoromania, directed a strong “invasion” of the North-Pontic peoples towards those provinces of the Roman Empire: the Goths (Ostrogoths, Visigoths), the Tervingians, the Greutungs, the Gepidae, the Heruls, the Peucians a.o., peoples who were – as the chronicles say – urged «to plunder / devastate the Roman Empire» (cf. Fontes, II, 105 sqq.). The ravagings started in the province Pontus and were defeated / stopped only in Achaia / Hellada (Greece), in Thessaly and in Epirus; the Heruls besieged Athens; according to the accounts in Euagrius’ **Church History**, Dexip, “the general” / historian, in the year 267 «gathered two thousand men around him in order to face the Heruls’ attack on Athens» (Fontes, II, 529), holding out against the attack until the spring / summer of the year 268, when Gallienus came to help Athens, leading a strong army, beating off and chasing the invaders on the territory of Dacia / Dacoromania, in the province Thracia, as far as the river Nestos / Mesta, where he fought the decisive battle with the Heruls; Gallienus was victorious in the battle on the river Nestos, taking even the Herulian king, Naulobatus, as a prisoner; but the trespassing of the Dacoromanian boundaries aroused the anger of the Dacoromanians of Thracia against him, making him “leave for Italy” (Fontes, II, 103). In the summer of the year 268 A. D. the emperor Gallienus, seeing the uselessness of his attempts to reintegrate Dacia / Dacoromania within the former boundaries of the Roman Empire, resorted to the treacherous solution, hiring the murderers of Regalianus; the murderers paid by the Roman emperor

Gallienus succeeded to get into the camp of the Dacoromanian emperor Regalianus, immediately after the latter's resounding victory against the Sarmatians / the Roxolans – who were annihilated at the Northern border of Pannonia. Gallienus' Romanic-Imperial plotters succeeded to kill Regalianus in August 268. The reaction of the faithful Dacoromanian Knights of Zalmoxianism was extremely prompt, the Roman emperor Gallienus being murdered after a short while. The death of Regalianus roused indignation all over Dacia / Dacoromania.

Sulpicia Dryantilla / Druanțilă (268 – 270 A. D.). In the Roman Empire, Gallienus' death caused "the civil wars" for the throne of Rome. In Dacia / Dacoromania, the leadership of the state was taken over by Regalianus' wife, the empress Sulpicia Druantila / Druanțilă (268 – 270 A. D.), an opportunity for coining her own money (fig. 3), probably at Carnuntum (today Petronell, on the Danube, east of Vienna), presenting her with «her bust and a diadem, on the right side, with the Moon's crescent» («SVLP. DRYANTILLA AVG. Son buste diadémé à droite avec le croissant» – CDH, 10). Dacoromania's Empress, Sulpicia Dryantilla / Druanțilă, and the loyal generals of Regalianus' armies, immediately after the treacherous assassination paid by Gallienus, in the autumn of the year 268, mobilized over 320,000 warriors in East Dacoromania – as *Scriptores Historiae Augustae* reveals (cf. Fontes, II, 105), in order to give the finishing stroke to the Roman Empire. This strong army of Dacia / Dacoromania was joined with the peoples between the Dnieper, the Masagetae's / the Azov Sea and in the Crimea: the Goths, the Heruls a.o. The campaign against the Roman Empire was unleashed in the winter / spring of the year 269 A. D. Referring to this campaign of the Dacoromanians, the historian Zosimos emphasized that: «the Dacoromanians joined the Heruls, the Peucians and the Goths and, gathering near the river Tyras / the Nister, which flows into the Pontus, built six thousand ships and, embarking 320,000 people on them, they set off at sea (...), the wind blowing from behind their ships» (Fontes, II, 307) to the "Propontida Strait". It is certain that such an outbreak of Dacoromanian forces had the intention of intimidating any other attempt of Rome to subjugate Dacia / Dacoromania.

Fig. 3. Dryantilla's silver coin

Dacia / Dacoromania «...restituta...». In the year 270, Aurelianus became the emperor of Dacia / Dacoromania; in the same year he ascended the long-dreamed imperial throne of Rome. Dacia / Dacoromania is integrated into the Roman Empire on the basis⁴ of *Aurelianus' Convention* (an oath taken near Aquileia⁵ – cf. Fontes, II, 307) – respected, to a greater or smaller extent, until after the Dacoromanian emperor of Constantinople, Focas (602 – 610). Therefore, in the year 270 A. D., under the emperor Aurelianus, there took place a great event: DACIA / DACOROMANIA (WALLACHIA) RESTITUTA...

Translated into English by prof. Gabriela PACHIA

 Note / Notes:

¹ Despre spațiul pelasgo-daco-thracic al Masageției / Masagaetiei grăiește peste milenii și macrotoponimia / hidronimia pelasgo-daco-thracică / valahică de aici: **Marea / Lacul Azov = Marea / Lacul Masagaetilor / Masagețiilor; Azov < Masagaeti / Masageți, Geții / Gaetii “dintre mări”, “de jos”,** prin reducerea treptată a semnificantului: a) apocopa lui **-ti (Masagae / Masage)**; b) sonorizarea fricativei dentale intervocalice (**s > z, Mazagae / Mazage**); c) afereza lui **M- (Azagae / Azage)**; d) **-a- > -o-** și, cam în același timp, prin “slavizare sufixală” **-ge > -ve /-v (Azoge / Azove, Azov)**; fluviul **Don** și afluentul său **Doneț (Don-** + suf. pelasgo-daco-thracic / dacoromânesc diminutival **-eț) / Donets < Don-**, “casă / oglindă”, ca prim-elementul formant pelasgo-daco-thracic din **Donares / Don-Ares (“casa / oglinda” zeului pelasgo-daco-thracic al războiului, Ares)**; **Oskol** (afluent al Donețului) < ***Oeskela < Oescua** (ca numele pelasgo-daco-thracic de afluent al Dunării – latinizat, **Oescus** –, azi, Isker, în Bulgaria) + suf. dim. **-ela (= dacoromânescul -el)**; **Oltu** – hidronim / toponim, în nord-estul Turciei, lângă granița cu Georgia – < pelasgo-daco-thracicul **Alutua (Alutus = Olt**, afluent al Dunării, în România); **Kura < Culia** (“curgătoarea”), fluviu ce traversează Georgia și Azerbaidjan, vărsându-se în Marea Caspică; **Fomin** (localitate în Rusia, regiunea Rostov, zona aridă dinspre Republica Autonomă Kalmâcă) < din pelasgo-daco-thracicul **fominia** “care oblojește / înviorează” (de unde și latinescul **fomento** “a obloji / înviora”, ori **fomentum** “mijloc de întreținere”, sensuri întâlnite în scrierile sfântului dacoromân, Ioan Cassian – cf. GDir, 490); **Tselinnyy (Ielini** – localitate în Rusia Calmâcă, nu departe de Fomin) < din pelasgo-daco-thracicul **dielina (Apium graveolens)**, desemnând “locul în care crește țelina” (cf. TZpl, I, 130 sqq.); **Raguli** (localitate în Rusia-Calmâcă) < din pelasgo-daco-thracicul **rage** (latinescul **ragere**), toponim desemnând “locul cu cei ce rag” (poreclă); **Urda** (localitate din Kazakhstan, la granița dinspre Rusia Astrahanului) < din pelasgo-daco-thracicul **urdua** “fromage blanc et mou obtenu du petit lait qu'on fait bouiller” (cf. REtn, 411); **Vachi** (Russia) < din pluralul dacoromânesc / valahic **vaci** < pelasgo-daco-thracul / latinul **vacca**; **Botikh** (Russia) < din pelasgo-daco-thracicul / valahicul **botua / bot** + suf. dim. dacoromânesc **-ic**; **Guryev** (Kazakhstan) < din valahicul / dacoromânescul **gură** (< din pelasgo-daco-thracicul / latinul **gula**) + suf. slav **-ev**, desemnând “gurile Uralului”; **Buzachi** (Kazakhstan) < din pelasgo-daco-thracicul / dacoromânescul **buzua / buză** + suf. pelasgo-daco-thracic / dacoromânesc atestat din anul 1380 î. H. **-ac / -achi**; **Ozurgeti** (Georgia) < **Ozur- + Geti / Geți** (“Geții ozuri”); **Chiatura** (Georgia) < din pelasgo-daco-thracicul / dacoromânescul **chiotoare** “închizătoare”, “loc de împreunare a bânelor casei, a munților / dealurilor etc.”; **Khaishi** (Georgia) < din pelasgo-daco-thracicul / dacoromânescul **caisua / cais**, însemnând “locul cu **cași**”; **Saatly** (Azerbaidjan) < din pelasgo-daco-thracicul / dacoromânescul **sat**, articulat hotărât – **satul**; **Balakhany** (Azerbaidjan) < din **Valahi / Balachi** + suf. dacoromânesc-arhaic **-ani** (ca în **Balcani / Balacani**, “munții Blachilor / Dacoromânilor”), desemnând “locul cu Valahi / Blachi, sau Dacoromâni”; **Nasosnyy** (Azerbaidjan) < din pelasgo-daco-thracul / latinul **nasua / nasus** + suf. dacoromânesc-arhaic **-oni / -osny**; **Maku** (Iran) < din pelasgo-daco-thracicul /

dacoromânescul *macua / mac (Glaucium corniculatum)* etc. (*supra* – cf. CAI, 86 sq.).

The Pelasgo-Daco-Thracian / Wallachian macrotoponymy / hydronymy of the places is relevant, over the millenniums, for the Pelasgo-Daco-Thracian space of Masagetia / Masagaetia: the **Azov** Sea / Lake = the **Masagetae's** Sea / Lake (**Azov < Masagaeti**), **Don** (cf. **Don-Ares / Dunăre**), **Donets** (< **Don- + suf. -ets**), **Oskol** (Russia / Ukraine), **Olt** (Turkey), **Kura** (Georgia / Azerbaijan), **Fomin** (Russia), **Tselinnyy** (Russia-Kalmyk), **Raguli** (Russia), **Vachi** (Russia), **Botikh** (Russia), **Urda** (Kazakhstan), **Guryev** (Kazakhstan), **Buzachi** (Kazakhstan), **Ozurgeti** (Georgia), **Chiatura** (Georgia), **Khaishi** (Georgia), **Saatly** (Azerbaijan), **Balakhany** (Azerbaijan), **Nasosnyy** (Azerbaijan), **Maku** (Iran) etc. (*supra* – cf. CAI, 86 sq.).

² «Gallien étant allé combattre Ingénuus, confia à Sylvain son fils Salonin, comme je l'ai déjà dit dans la notice biographique de celui-ci. Postume en étant mécontent, renferma Sylvain et Salonin dans les murs de Cologne et se fit proclamer empereur par ses légions l'an 1011 (de J. C., 258). L'année suivante il se rendit en Gaule et fit mourir Salonin...» – CDH, 12.

³ **Ducatus** = 1. unitate militar-administrativă imperial-romană reunind mai multe provincii din arealul unui popor romanizat, al unei etnii integrate "organic" în Imperiul Roman; 2. comandantul militar al unui "ducat" (cf. GDI, 373). Prin **ducatul Illyria / Illiria** se înțelegea și în orizontul anului 394 unitatea etno-militar-administrativă a Pelasgo-Daco-Thracilor ce deveniseră Dacoromâni / Vlahi, de la Alpii Răsăriteni ("Norici") și Carpați, la Marea Neagră, la Marea Thracică / Egee și la Marea Adriatică, adică provinciile imperial-romane: Thracia, Moesia, Dacia (Dacia lui Decebal = Dacoromania Nord-Dunăreană), Dalmația și Pannonia («...dux factus est et dux **totius Illyrici**. Habet in potestatem **Thracios, Moesos, Dalmatos, Pannonios, Dacos exercitus**.» – SHA, 146).

Ducatus = 1. Roman-Imperial military and administrative entity, gathering more provinces of the area of a Romanized people, of an ethnic group "organically" integrated into the Roman Empire; 2. the military commander of "a ducatus" / dukedom (cf. GDI, 373). By **the dukedom of Illyria / Illiria** it was meant, even during the horizon of the year 394, the ethnic-military-administrative unity of the Pelasgo-Daco-Thracians who had become the Dacoromanians / Wallachians, from the East Alps ("Noricum") and the Carpathians, to the Gaetian / Black Sea, the Thracian / Aegean Sea, and the Adriatic Sea, that is the Roman-Imperial provinces: Thracia, Moesia, Dacia (Decebalus' Dacia = North-Danubian Dacoromania), Dalmatia and Pannonia.

⁴ Despre acest **Legământ de la Aurelian** relatează și contemporanul lui Eutropius, împăratul dacoromân, Iulian Apostatu (331 – 363) în **Scrisoarea către Dacoromânii sud-dunăreni din provincia imperială Thracia**. După cum se știe, **Legământul de la Aurelian** evidențiază «legea sacră», potrivit căreia, atâta vreme cât în tronul de Roma (mai târziu, de Roma / Constantinusa–Constantinopol) afla-se-va un Dacoromân, **Dacoromânia** nu se va mai desprinde din Imperiul Roman, va rămâne "neclintită" în Imperiul Romanilor, cetățenii Daciei / Dacoromâniei bucurându-se de următorul statut «imperial»:

celor din Dacia / Dacoromania Nord-Dunăreană li se garantează scutirea de impozite / "dări" – pentru că alcătuiesc "un scut" al Imperiului Roman, în fața mulțimii popoarelor migratoare venind din estul și nordul Europei, pentru că se luptă / războiesc cu barbarii, îi opresc, îi filtrează etc.; dacă numărul barbarilor / migratorilor se va întâmpla să fie "copleșitor", li se garantează intervenția "promptă" a armatelor imperial-romane, spre a-și păstra libertatea / independența, și sprijin financiar din vistieria imperială pentru reconstruirea / întărirea davelor, cetăților-orașe etc.; cei din Dacia / Dacoromania Sud-Dunăreană, împărțită în provinciile dacoromânești-imperiale: Moesia Inferior / Superior, Pannonia, Illyricum, Macedonia și Thracia, nu vor plăti vreun impozit, în afară de "contribuțiile" / "dările" pentru întreținerea armatelor imperiale, a flotei, de la Dunăre și de la țărmul nord-vestic al Mării Negre. Dacoromânii din provincia imperial-romană, Thracia, vitregiți de soartă nu numai cu năpasta războaielor, ci și cu "naturale calamități", și având în vedere "avantajele" fraților lor nord-dunăreni – în baza **Legământului de la Aurelian** –, în primul an al împărăției lui Iulian, 361, au adresat împăratului de același neam / sânge cu ei, o cerere de scutire de impozitele pe care nu au putut să le achitate la termen, în ultimii ani, "în indicțiunea anterioară" (indicțiunea era un interval de 15 ani, perioadă financiar-cronologică, introdusă de administrația imperiului din anul 312). În "sacra literă" a **Legământului de la Aurelian** grăiește și **Epistola către Dacoromânii din provincia Thracia** ("epistola" / "ordonanța" 47): «Cererea voastră ar părea ceva supărător, dacă ați fi adresat-o unui împărat cu privirile ațintite spre câștiguri și dacă el ar crede că nu se cade să vatăme belșugul obștesc pentru a-și arăta bunăvoința față doar de câțiva. Dar cum noi ne-am propus ca țintă nu să strângem cât se poate mai mult de la supușii noștri, ci să fim pricina cât mai multor binefaceri pentru ei, acest principiu ne va face să vă iertăm și vouă datoriile. Dar nu vor fi iertate absolut toate, ci suma urmează să fie împărțită (în două): o parte va fi binefacerea pe care s-o facem cu voi, alta (va servi) pentru nevoia soldaților, de pe urma căreia, fără îndoială, veți avea (două) destul de însemnate avantaje: pacea și securitatea. Așadar până la a treia indicțiune vă iertăm toate câte rămân din anii trecuți; după aceea, însă, veți achita fiecare contribuție, potrivit obiceiului. Iertarea acestor datorii este o bunăvoință destul de mare față de voi și nu trebuie să trecem cu vederea binele obștesc. Cât despre aceasta s-au trimis lămuriri și prefectilor, pentru ca binele pe care vrem să-l facem să ajungă faptă...» (Fontes, II, 33). Se vede și din această "epistolă" că împăratul dacoromân, Iulian, iubea / respecta principiile dreptei guvernări, ceea ce-l ridicase în tronul de Constantinopol, în ciuda "corupților" înfășurați în purpura imperială".

Iulian Apostatu (331 – 363) also related about **Aurelianus' Covention** in his **Letter to the South-Danubian-Dacoromanians of the Imperial Province of Thracia**. As it is known, **Aurelianus' Convention** pointed out «the sacred law», according to which, as long as the Roman throne (later, Rome / Constantina – Constantinople) was held by a Dacoromanian, Dacoromania would not break off with the Roman Empire, would be stable in the Roman Empire, while Dacoromania's citizens would be granted the following «Imperial»

status: *those in the North-Danubian Dacoromania were definitely absolved of taxes / “duties” – since they represented “a shield” of the Roman Empire, against the waves of the migratory peoples coming from the East and the North of Europe, since they fought / were at war with the barbarians, stopped them, made them scarce, etc.; if the number of the barbarians / migratory tribes happened to be “overwhelming” they were guaranteed the “prompt” intervention of the Roman-Imperial armies, in order to keep their liberty / independence, and the financial support from the Imperial treasury for rebuilding / consolidating the *davas*, the fortified towns, etc.; those in the South-Danubian Dacoromania, divided into the Imperial-Dacoromanian provinces: Moesia Inferior / Superior, Pannonia, Illyricum, Macedonia and Thracia, would not pay any taxes, except for “the shares” / “the duties” for supporting the Imperial armies, the fleet along the Danube and the North-Western shore of the Gaetian / Black Sea. Aurelianus’ Convention* was respected by the Dacoromanian emperors, intermittently, from Aurelianus (270) to Focas (610).

⁵ În acest sens – pentru anul 270 – grăiește și *Istoria contemporană* a lui Zosimos: «După ce-și întări domnia, Aurelianus plecă din Roma și înaintă spre Aquileia; iar de acolo a pornit-o spre Pannonia, căci aflase...» că războinicii Daciei / Dacoromâniei, considerând că a trădat Sarmizegetusa, trecând de partea Romei, «îl vor ataca»; Zosimos spune că s-a desfășurat chiar o bătălie «nedecisă»; «venind noaptea, această împrejurare a făcut că ambele părți s-au pretins biruitoare»; «la ivirea zorilor au trimis soli ca să trateze pacea» (Fontes, II, 307).

In this respect – referring to the year 270 – Zosimos, in his *Contemporary History*, also states: «as soon as he consolidated his rule, Aurelianus left Rome and advanced towards Aquileia; and thence he started towards Pannonia, since he found out...» that the Dacoromanian warriors «would attack him», thinking that he had betrayed Sarmizegetusa and allied himself with Rome; Zosimos also wrote that even an «indecisive» battle took place; «with the falling of the night, under such circumstances, both sides pretended to be victorious»; «at dawn, they sent messengers to negotiate about the peace» (Fontes, II, 307).

☒ Sigle / Sigles:

CAtI – *Concise Atlas of the World*, Oxford, Melbourne, Toronto, Oxford University Press, 1995.

CDH – Henry Cohen, *Description Historique des Monnaies frappées sous l’Empire Romain communément appelées Médailles Impériales*, vol. V, Paris, 1861.

CDr, 6 – *Caietele Dacoromaniei* (Timișoara), anul III, nr. 6, 23 decembrie 1997 – 21 martie 1998.

CILr – George Călinescu, *Istoria literaturii române*, compendiu, București, Editura pentru Literatură, 1968.

DMID – Josif Constantin Drăgan, *Mileniul imperial al Daciei*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1986.

Fontes, I – Fontes ad historiam Dacoromaniae pertinentes, I (ab Hesiodo usque ad Itinerarium Antonini) / **Izvoare privind istoria României, I** (de la Hesiod la Itinerarul lui Antoninus — comitetul de redacție: Vladimir Iliescu, Virgil C. Popescu, Gh. Ștefan), București, Editura Academiei Republicii Populare Române, 1964.

Fontes, II – Fontes Historiae Dacoromanae, II (ab anno CCC usque ad annum M) / **Izvoarele istoriei României, II** (de la anul 300 până la anul 1000 — publicate de: Haralambie Mihăescu, Gheorghe Ștefan, Radu Hâncu, Vladimir Iliescu, Virgil C. Popescu), București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1970.

GDir – G. Guțu, **Dicționar latin-român**, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1983.

Hlst – Herodot, **Istoriei, I / II** (traducere de Adelina Piatkowski și Felicia Vanț-Ștef), București, Editura Științifică, 1961 / 1964.

Mlrom – Theodor Mommsen, **Istoria romană, I – III** (Cuvânt înainte de acad. Emil Condurachi; traducere de Joachim Nicolaus), București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1987

MKP – Paul MacKendrick, **The Dacian Stones Speak** (The University of North Carolina Press, 1975) / **Pietrele Dacilor vorbesc**, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1978

PGet – Vasile Pârvan, **Getica** (o protoistorie a Daciei – ediție, note, postfață de R. Florescu), București, Editura Meridiane, 1982.

RDGIR – I. I. Russu, **Dacogeții în Imperiul Roman**, București, Editura Academiei Române, 1980.

REtn – I. I. Russu, **Etnogeneza Românilor – fondul autohton traco-dacic și componenta latino-romanică**, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1981.

SHA – **Scriptores Historiae Augustae**, editat Ernestus Hohl, vol. I – II, Editio stereotypa correctior addenda et corrigenda adiecerunt Ch. Samberger et W. Seyfarth, Teubner, Leipzig, 1965.

TZpl, I, II – Ion Pachia Tatomirescu, **Zalmoxianismul și plantele medicinale**, vol. I, II, Timișoara, Editura Aethicus, 1997.